Զ. ՏԱՐԻ 1648 ԹՈՒԱԿԱՆ ՀԱՅՈՑ 5 ՀՐՈՏԻՑ 4381 — Հ. Տ. 11 ՅՈՒԼԻՍ 1889 — Ն. Տ. 23 ՅՈՒԼԻՍ 1889 — ՀԻՋՐ. 25 ԶԻԼԳԱՏԷ 1306 ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ

20 ՓԱՐԱ.

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՑԷ ԴՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՎԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ Գալաթիա, Նորատունկեան-խան

درعلیه‌ده غلطه‌ده نورادونکیان خانده آره‌ولك غزته‌سی اداره‌سنه

Direction du journal AREVELK
Noradounghian Han, Galata
CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

20 ՓԱՐԱ.

ՌԱՖԻԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար Տարեկան գահեկան արժէք	160
» » Վեցամսեայ » »	80
» » Եռամսեայ » »	40
Գաւառաց » Տարեկան » »	200
» » Վեցամսեայ » »	100
Օտար երկիրներէ տարեկան Ֆրանք	56
» » Վեցամսեայ »	28

Դուրս զրկուած լրագրաց համար ծախքը Տնօրէնութեան վրայ է խմբագրութեան զրկուած նամակ կամ գրութիւն ետ չառնուիր։

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Կ. ՊՈԼԻՍ, 10 ՅՈՒԼԻՍ, 1889

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՕՐՈՒՄԱՆ ԽՆԴԻՐՆԵՐՆ

ՎԵՐՋԻՆ ԼՈՒՐԵՐ ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿԻ

Փարիզ, 21 յուլիս.—Թուռ կը ծանուցանէ թէ Պուլանժէականաց համախոհ ու գործակից եղող կառավարական պաշտօնատարաց պաշտօնականութիւնը պիտի չարունակէ թէ՛ երկրական նախարարութեան և թէ միւս պաշտօնատանց մէջ։ Իմանալու որ ներքին գործոց նախարարութենէն երեսնի չափ պաշտօնատարք պիտի արձակուին, որովհետեւ Գերագոյն Ատեանն երեսուն հանած է թէ այս պաշտօնատարք համախոհ էին Պուլանժէականներուն։

—Մանչեսթր, 21.—Երդուեալ դատաւորք անպարտ արձակեցին զլորտ Սալզբրի, որուն դէմ վատահամբաւութիւնն դատ էր բացած իռլանդացի երեսփոխան Պ. Օ'Պրիէն, 10,000 անգլ. ոսկի փոխարինութիւն պահանջելով։

—Փեթերսպուրկ, 21.—Զարին հօրեղբայր Կոստանդին Նիքոլայեւիչ մեծդուքս խօսելու կարողութիւնը կորսնցած՝ ալ կողմի թեթեւ անդամալուծութեան մը պատճառաւ։

—Լոնդոն, 19.— Երեսփ. ժողովոյ մէջ, հարցման մը ի պատասխան, Սըր Ճ. Ֆէրկիւսըն յայտարարեց որ եթէ ֆրաքեւիտալեան պատերազմ ծագի, որ անհաւանական է, Անգլիա, ինչպէս ուրիշ ամէն քաղաքական խնդրոց մէջ, նաեւ այս պատահականութեան մէջ իւր մասնաւոր շահուց և պարագայից համաձայն ընթացք պիտի բռնէ։ զի անգ. կառավարութիւնն Իտալիոյ հետ այնպիսի պարտականութեան մը տակ չէ մնած որ իւր գործողութեան ազատութիւնը կորուսած լինի։

—Բիօնեէ Զայտոնդ Փեթերսպուրկէ վաւերական աղբիւրէ լուր առնելով կը ծանուցանէ յուլիս 19ին թէ Զարը մտադրութիւն յայտնած է Վիլհելմ Կայսեր հետ տեսակցելու իւր ի Դանիա մօտալուտ ուղեւորութեան առթիւ, ծովվզրոյց կէտի մը վրայ։ զի Ռուսիոյ Կայսրը խղճահարութիւն ունի Պերլին ուղեւորելու մասին։ Այս տեսակցութիւն հաւանօրէն օգոստ. 21ին տեղի պիտի ունենայ։

—Պելգրատ, 19.—Միլան թագաւոր, ի Պելկրատ ուղեւորութեանն առթիւ, կանգ պիտի առնու ի Վրանիքսպանյա, յայցելութիւն խնամակալ Պ. Ռիսթիչի։ Ի Պելկրատ Միլան թագաւոր բոլորովին առանձին կերպիւ պիտի ընդունուի, ոչ-պաշտօնապէս, և Սերպիոյ մայրաքաղաքին մէջ պիտի մնայ մինչև օգոստ. 22։ Նոթալի թագուհին ալ Ալէքսանդր թագաւորին հետ պիտի տեսակցի օգոստոսի վերջը, կամ սեպտեմբերի սկիզբը։

—Իտալիոյ հակաֆրանսական լրագիրք յաճախ կը հրատարակեն թէ Ֆրանսա անցեալ տարի պահ մը դիտաւորութիւն ունեցեր է յանկարծակի յարձակում մ'ընելու Իտալիոյ նաւարանաց, մանաւանդ Սպիցիայի վրայ, և իտալեան նաւատորմը փճացնելու կամ գրաւելու։ Սըր Ճէյմս Ֆէրկիւսըն, Անգլիոյ Երեսփ. ժողովոյն մէջ Իտալիոյ և Ֆրանսայի յարաբերութեանց վրայ հարցման մը պատասխանելուն առթիւ, յայտարարեց թէ անգլիական կառավարութիւնն երբեք պատճառ ունեցած չէ Ֆրանսայի վերագրելու ծովահէնութեան գաղափար մը, որպէս պիտի լինէր Սպիցիայի նաւահանգիստին վրայ յարձակում մը։ Արտաքին գործոց խորհրդականն յարեց թէ երբեք լուրջ կարեւորութիւն տրուած չէ Օպէնէռի այս մասին հրատարակութեանց, և հետեւապէս այս խնդրոյ վրայ աւելի բացատրութիւն մը չունի տալու։

—Վիեննա, 18.— Կը զրուցուի թէ մասնաւոր դումարման մը մէջ նախարարական խորհուրդը քննած է Սերպիոյ կացութիւնն, և խնդիր է թէ Աւստրիոյ կողմէ միջամտութիւն մը ե՞րբ անհրաժեշտ պիտի լինի։

(Մեմ.-պաս.)

—Փես., 18.— Կը պատմուի թէ ի Փրակա բուռն բանակռիւ մը տեղի ունեցեր է Պոհեմիոյ կառավարիչ Պառոն Բրաուսի և երիտասարդ չեխ կուսակցութեան պետերուն միջև, որք եկած էին խնդրել կառավարչէն որ իրենց նկատմամբ առ Կայսրն հաղորդեալ թիւր տեղեկութիւններն ուղղէ։ Կառավարիչը դիտել տուեր է այս պահանջման անտեղութիւնն և մինչև իսկ անպատշաճութիւնն, և ասոր վրայ պատուիրակութեան պետը՝ Տքթ. Կրէկը, խստիւ պատասխաններ և տեսակցութիւնը ցուրտ կերպիւ վերջացեր է։

—Հռոմ, 18.— Բովանդակ կառավարական մամուլը վերէն տրուած նշանաբանի մը հետեւելով կը թուի՝ պատերազմաշունչ յօդուածներ հրատարակելով։ Անընդհատ նախարարական սուրհանդակներ կուգան Պերլինէ, և Պ. Բրիսիսի և Պիզմարք իշխանի միջև հեռագրեր կը փոխանակուին անսովոր յաճախութեամբ։ Լրագիրք ամենք կը ծանուցանեն թէ, արտաքին աշխարհավարութեան մնահոգութեանց բերմամբ, Ումբերթօ թագաւոր ի Լիվորնո երթալը կը յապաղէ։ Կը հաստատեն թէ նախարարական վերջին խորհրդոյն մէջ, որ երեկ տեղի ունեցաւ, յոյժ մտալուտ չփոթութեանց հանգամանութիւնը խնդրոյ նիւթ եղեր է, որք Իտալիոյ վրայ հարկ պիտի դնեն եղեր միջամտել՝ երբեակ Նիզակակցութեան հանդէպ իւր յանձնառութեանց բերմամբ։

* *

Գուլնատանի թագաւորն երեկ առաւօտ Փարիզ հասաւ։ Իրեն կ'ընկերանային գնդապետ Հաճի Փեթրօ, որ պատակաան նախարարի պաշտօն կը վարէ, իւր մասնաւոր քարտուղար, և ուրիշ բազմաթիւ պաշտօնեայք։ Կրանթ Օթել Լիվաս, նոյն սենեակներն ուր մօտերս կը բնակէր Պրազիլիոյ Կայսրը։ Եորկիոս թագաւորին ի Փարիզ այցելութիւնն Արուեստահանդէսի առթիւ, թէեւ պաշտօնական հանդամանք չունի ունենայ, բայց բոլորովին անշմարալ չպիտի անցնի։ Նախարարաց այցելութիւնները պիտի ընդունի, և ներկայ պիտի լինի Պ. Բուռնոյի կողմէ իրեն տրուելիք հացկերոյթի մը յուլիս 25ին։

* *

Վիեննայէ կը հեռագրուի առ Թայմս թէ խնամակալ Զօր. Փրոթիչ Փիրոթ գացած է, ուր պիտի դիմաւորէ Միլան թագաւորն, որ Պելկրատ կ'երթայ, և անտի Վիեննա և Փարիզ։ Միլան թագաւոր յայտարարեր է թէ կատարելապէս կը հաւանի Ռուսիոյ նկատմամբ խնամակալներուն հետեւած քաղաքականութեան։

Նոյն Թայմս Փրէսէ կ'ըսէ թէ Միլան թագաւոր վերսին ի գահ բազմելու համար չերթար Սերպիա, այլ իւր հօրենական իրաւունքն ի գործ դնելու և Ալէքսանդր պատանի թագաւորին կրթութեան վրայ հսկելու համար։ Հաւանական չէ որ Միլան թագաւոր մեծ ազդեցութիւն ի գործ դնէ Պետութեան քաղաքական գործոց վրայ, քանի որ պարզ անհատ մ'է այժմ։

* *

Բաթարոյէ հեռագիր մը կը ծանուցանէ նոր շնորհ մը զոր Ալէքսանդր Գ. Կայսր ըրած է Փեթեր Բարաեորկուիչ իշխանին, փեսայ Զեռնակորայի Նիքոլա իշխանին։ Փեթեր իշխան անցեալ դեկտ. 16ին երկրորդ մանչ զաւակ մ'ունեցած էր, որ յուլիս 17ին մկրտեցաւ ի Զէթիսեէ Ալէքսանդր անուամբ։ Ռուսիոյ Կայսրն ընդունած էր կնքահայրութիւնն, և իւր կողմէ իբրեւ ներկայացուցիչ մկրտութեան ներկայ գտնուեցաւ Զէթինեէի առաջնորդն Պ. Արկիբոփուլը։ Այս իշխանական մկրտութեան նշանակութիւնն ըմբռնելու համար պէտք չէ մոռնալ Փեթեր իշխանին յանձնութիւնները։ Իշխանական դերդաստանն որոշ պետն է ինք, երեք արու անդամներ ունի այժմ։

Օպրէնովիչներու դերդաստանէն կան հրաժարեալ Միլան թագաւորն և իւր որդի՝ պատանի թագաւորն Ալէքսանդր։

* *

Փարիզի Նոր-Վիէ-Ռէվէ-ին մէջ, որ կը հրատարակի ընդ տնօրինութեամբ Տիկին Ատանի (Ժիւլիէթ Լանպէռ) հրատարակեցան կարգ մը պաշտօնագրեր, որոց վաւերականութիւնը խնդրոյ տակ է, և որոցմէ կ'երեւի թէ Պելգիոյ Հէնկօ դատարանի մէջ երեւցած գործաւորական խնդիրը մասամբ արդիւնք էր գերման թելադրիչ գործակալներու դրդռութեանց, և թէ գլխաւոր գործիչը նպաստ ընդուներ են Գերմանիայէ։

Թէեւ այս թղթոց վաւերականութիւնը կը հերքուի, բայց սա ճշմարիտ է թէ Պելգիա, այս աշխատաւէր և խաղաղասէր երկիր, որուն վրայ չէզոքութիւն պարտ կը դնեն իւր շահեր եւ առեւտրական դաշնագրեր, ուրիշ երկիրներու պէս հարկադրեալ է սակայն մեծ ծախքեր ընել իւր չեզոքութիւնն յարգել տալու համար։ Պէտք կառավարութիւնն որոշց խորհրդարանէն ինդրել երեսուն միլիոն ֆր.ի փարկ մը՝ Անվերսի ամրութեանց նոր ոյժ մը տալու համար։

* *

Ծանուցուած է Կայզէսի իշխանին երեց դստեր Նշանախօսութիւնն սիրուտացի ազնուական Ֆայֆի կոմսին հետ։

Լանտոնէ կը ծանուցուի թէ Կոմսը Դքսութեան պիտի բարձրանայ ամուսնութենէն յառաջ։ Պահպանողական նախարարութեան և արմատական-իռլանդական ընդդիմադիր կուսակցութեան միջև իրաւախոհութիւն մը կնքուեցաւ, որուն համեմատ Կայզէսի իշխանին զուտակաց համար Պետութեան Դանձէն տարեկան թոշակ չպիտի յատկացուի, այլ Կայզէսի իշխանին տարեկան թոշակին վրայ 40,000 անգլ. ոսկի պիտի աւելցուի, և Իշխանն իւր ուզած կերպիւ պիտի տնօրինէ իւր զուտակաց պէտքերը։

* *

Լորտ Լէթթրնի առողջական վիճակը բարւոքած չլինելով, Լոնտոն պիտի երթայ, կ'ըսէ Փէշթայէ յուլիս 18 թերթ։ Հեռագիր մը։ Զորս օր պիտի կենայ Գերմանիոյ մայրաքաղաքին մէջ։ Իրեն պիտի ընկերանան Բալնոքի կոմս և տորա մաճառ խորհրդականը՝ Պ. Սէօկէնիի։

* *

Նասրէտտին Շահ կը պատրաստի Անգլիոյ գլխաւոր քաղաքներն, ուր մտէն գաղափար մը կ'առնու բրիտանական ճարտարութեանց և վաճառականութեան ընդարձակութեան վրայ։ Այցելից Մանչէսթր, Լիվրբուլ, Պիրմինկէմ, և այլն, ամենուրեք ջերմագին ընդունելութիւն դտնելով, զոր անգլիական լրագիրք ոմանք ո՛չ այնչափ համակրութեան կը վերագրեն որչափ հետաքրքրութեան։ զի տարակոյս չկայ թէ այս վեհապետ հետաքրքրութեան մեծ առարկայ մ'է անգլիացի ժողովրդեան համար։ Մանչէսթրի քաղաքային պալատան մէջ ի պատիւ Շահին տրուած հացկերոյթը շատ շքեղ էր։

* *

Ալգաս-Լառէնի մէջ գերմաներէն լեզուի ծաւալումն աւելի ևս փութացնելու համար, մանաւանդ այն դաւառակաց մէջ ուր ֆրանսերէնը մայրենի լեզու է, կառավարութիւնն որոշեց որ գերմաներէն լեզուաւ նախակրթութիւն պարտաւորիչ լինի աղջկանց համար ո՛չ միայն մինչեւ 13 տարեկան, որպէս ցարդ էր, այլ մինչեւ 14 տարեկան։

* *

Յուլիս 6ին ևս նիւ Եորքէ 500,000 ոսկի տուրք չգենաւ գրուեցաւ Փարիզ և ուրիշ մի քանի Եւրոպական մայրաքաղաքներ զրկուելու համար։

—Նոյնիսկ Զայտոնդ իւր յուլիս 16ի թուով հրատարակեց Էմին փաշայի օգնութեան դիմող գերման հետազօտիչ խմբին հրամասար Տքթ. Փեթերսի մի նամակը, մայիս 28 թուով։ Տքթ. Փեթերս կը գանգատի թէ իւր ձեռնարկութեան դէմ Անգլիա գժուարութիւններ կը յարուցանէ, և մանաւանդ Էմին փաշայի հացէին զրկուած գերմանական զինուց բեռ մը Անգլիացւոց անօրինութեամբ ետ զրկուեցաւ Լամէն, մինչ անգլիական արշաւանաց համար զէնքեր և ռազմամթերք ազատապէս կը մտնեն Ափրիկէ, և անգլ. նաւատորմն առարկութիւն չդներ անոնց դէմ։ Տքթ. Փեթերս կը գանգատի նաև թէ իրեն թոյլ չտրուեցաւ ցամաք ելնել անգլիական պաշարման գծին վրայ ո՛չ մէկ տեղ, և կը յայտարարէ թէ անգլիական կառավարութեան բուն դիտումն է ձեռքէն եկածն ընել խափանելու համար Էմին փաշայի օգնութեան դիմող Գերմանաց ձեռնարկը։ Տքթ. Փեթերս խրատիւ քննադատելէ և հեգնելէ յետոյ Անգլիացւոց ընթացքը, սապէս կը հնչէ իւր նամակ։

«Կը մնայ տեսնել սակայն թէ կարելի՞ բան է բծախնդրութեամբ խափանել ազգային մեծ ձեռնարկութիւն մը, որպէս է մերը»։

Եթէ Էմին փաշայի ազատման գացող Գերմանաց ձեռնարկն իրօք ազգային այնպիսի մեծ ձեռնարկ մը լինէր, Պիզմարք իշխան անտարբեր չէր մնար անոր, և Երկաթեայ Նախարարապետին հոգանաւորութիւնը վայելող ձեռնարկի մը դէմ ալ Անգլիացիք բան չէին կրնար ըսել։ Բայց իրողութիւնն այն է որ Պիզմարք իշխան ինք համարում չունի Տքթ. Փեթերսի գործին վրայ, որ բախտախնդրութենէ մը շատ չի տարբերիր։

* *

Բիօնեէ Զայտոնդ կը յայտարարէ որ եթէ անգլիական կառավարութիւնը Գերմանիոյ գոհացում չտայ Տքթ. Փեթերսի համար զէնք տանող Նէրոգերմանական շոգենաւուն գրաւման նկատմամբ, Գերմանիոյ զինուորական իշխանութիւնք պիտի հարկադրին համանման միջոցներ ձեռք առնուլ անգլիական շոգենաւուց դէմ, որք զէնք կը փոխադրեն Յարեւելեան Ափրիկէ։ Գերմանիոյ այս իրաւունքը խնդրոյ նիւթ չի կրնար լինել։ բայց յայնժամ ո՞ւր կը մնայ Գերմանիոյ և Անգլիոյ համաձայնութիւնն Արեւելեան Ափրիկէի խնդրոյ և զանզիպարեան եղերաց պաշարման մասին։

* *

Թէեւ Ռումանիոյ և Աւստրիայ-Հունգարիոյ հակառուս լրագիրք շատ անգամ գանգատած են Պուքրէշի ռուս դեսպան Պ. Հիթրովոյի ընթացքէն, որ Ռումանիոյ մէջ ռուսական փոփոխութիւն մը յառաջ բերելու համար ամեն հնարք ի գործ դրեր և ո՛չ մէկ կերպ ընթացքէ ետ մնացեր է, բայց ռուս կառավարութիւնն հաճութեամբ կը տեսնէ Ռումանիոյ մէջ աւստրիասէր Պրաթիանոյի կուսակցութեան ջախջախումն և աւելի կամ նուազ թիմող գերման հետազօտիչ խմբին հրամասար Տքթ. Փեթերսի մի նամակը, մայիս 28 թուով։ Տքթ. Փեթերս կը գանգատի թէ իւր ձեռնարկութեան դէմ Անգլիա գժուարութիւններ կը յարուցանէ, և մանաւանդ Էմին փաշայի հացէին զրկուած գերմանական զինուց բեռ մը Անգլիացւոց անօրինութեամբ ետ զրկուեցաւ Լամէն, մինչ անգլիական արշաւանաց համար զէնքեր և ռազմամթերք ազատապէս կը մտնեն Ափրիկէ, և անգլ. նաւատորմն առարկութիւն չդներ անոնց դէմ։ Տքթ. Փեթերս կը գանգատի նաև թէ իրեն թոյլ չտրուեցաւ ցամաք ելնել անգլիական պաշարման գծին վրայ ո՛չ մէկ տեղ, և կը յայտարարէ թէ անգլիական կառավարութեան բուն դիտումն է ձեռքէն եկածն ընել խափանելու համար Էմին փաշայի օգնութեան գիմող Գերմանաց ձեռնարկը։ Տքթ. Փեթերս խրատիւ քննադատելէ և հեգնելէ յետոյ Անգլիացւոց ընթացքը, սապէս կը հնչէ իւր նամակ։

«Կը մնայ տեսնել սակայն թէ կարելի՞ բան է բծախնդրութեամբ խափանել ազգային մեծ ձեռնարկութիւն մը, որպէս է մերը»։

Եթէ Էմին փաշայի ազատման գացող Գերմանաց ձեռնարկն իրօք ազգային այնպիսի մեծ ձեռնարկ մը լինէր, Պիզմարք իշխան անտարբեր չէր մնար անոր, և Երկաթեայ Նախարարապետին հոգանաւորութիւնը վայելող ձեռնարկի մը դէմ ալ Անգլիացիք բան չէին կրնար ըսել։ Բայց իրողութիւնն այն է որ Պիզմարք իշխան ինք համարում չունի Տքթ. Փեթերսի գործին վրայ, որ բախտախնդրութենէ մը շատ չի տարբերիր։

* *

Բիօնեէ Զայտոնդ կը յայտարարէ որ եթէ անգլիական կառավարութիւնը Գերմանիոյ գոհացում չտայ Տքթ. Փեթերսի համար զէնք տանող Նէրոգերմանական շոգենաւուն գրաւման նկատմամբ, Գերմանիոյ զինուորական իշխանութիւնք պիտի հարկադրին համանման միջոցներ ձեռք առնուլ անգլիական շոգենաւուց դէմ, որք զէնք կը փոխադրեն Յարեւելեան Ափրիկէ։ Գերմանիոյ այս իրաւունքը խնդրոյ նիւթ չի կրնար լինել։ բայց յայնժամ ո՞ւր կը մնայ Գերմանիոյ և Անգլիոյ համաձայնութիւնն Արեւելեան Ափրիկէի խնդրոյ և զանզիպարեան եղերաց պաշարման մասին։

* *

Թէեւ Ռումանիոյ և Աւստրիայ-Հունգարիոյ հակառուս լրագիրք շատ անգամ գանգատած են Պուքրէշի ռուս դեսպան Պ. Հիթրովոյի ընթացքէն, որ Ռումանիոյ մէջ ռուսական փոփոխութիւն մը յառաջ բերելու համար ամեն հնարք ի գործ դրեր և ո՛չ մէկ կերպ ընթացքէ ետ մնացեր է, բայց ռուս կառավարութիւնն հաճութեամբ կը տեսնէ Ռումանիոյ մէջ աւստրիասէր Պրաթիանոյի կուսակցութեան ջախջախումն և աւելի կամ

—)(31)(—

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼԵԻ

ՕԳԴԱՎ ՖԷՕՅԵԷ

ԱՆԴԱՄ ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿԱԴԵՄԻՈՅ

ԱԶՆՈՒԱԿԱՆ ԱՄՈՒՍՆՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

Լռեց, արցունքներէն հեղձամղձուկ, որք իր աղաչանաց նման առատութեամբ կը հեղուին։

Պ. տը Ռիսա տաք ելած էր, յայտնապէս ենթակայ ծայրագոյն սրտայզուզութեան։ Քանի մը վայրկեան քալեց մեծաքայլ։ Իր դիմագծերն, որք սոսկալի կերպով խանգարուած էին, շրթանցը ջղաձգական դողդողումը, կը յայտնէին իրեն մղած ահաւելի պայքարը։ Ցանկարծ մօտեցաւ իր գրասեղանին, նամակի թղթի թերթ մը առաւ եւ արագօրէն քանի մը բառ գրեց անդ։—Ցետոյ, մօտենալով իր կնոջ որ խելայեղ եւ ընչասպառ՝ ծնրադրած էր նորա ոտից առջեւ, յանձնեց նմա իր գրած տոմսակը։

—Կրնաք կարդալ, ըսաւ։ տիկին տը Լոռիսի ուղղեալ է։

Մանկամարդ կինը ձեռքովը ետ մղեց իր ցիրուցան մազերն որք դէմքը կ'ողողէին, եւ կարդաց տոմսակն, որ սա տողը կը պարունակէր։

«Հաճեցէք ըսել ձեր եղբօրը, տիկին, որ վաղն ոչ ուժեք սպասէ իմ կողմանէս։»

Ծաղկահասակ կինն աղաղակ մը արձակեց, ոտք ելաւ ընդոստ, խանդավառ յափշտակութեամբ բռնեց իր ամուսնոյն երկու ձեռներն, որպէս իր կուրծքին վրայ քաշելու համար զայն։—յետոյ, վար առնելով իր մորուքն աչուքները։

—Ձե՛ռ համարձակիր, ըսաւ։

—Ո՛չ։ . . . հիմակ ոչինչ։ . . . ոչինչ։ . . . կ'աղաչեմ, ըսաւ Պ. տը Ռիսա խորապէս զգածելով ձայնով մը։— Երկուքս ալ հանդըստանանք։—Դացէք, Մաուի, դացէք . . . խաղաղութեամբ քնացէք։

Տիկին տը Ռիսա խոնարհեցաւ, տեսնելով համբոյրներով ծածկեց նորա ձեռներն և դուրս ելաւ սենեակէն։

ԺԶ

Զգացմանց բարձրութիւնն որում հասած էր Պ. տը Ռիսա այս տեսարանին սրտայզուզութեան մէջ, չէր կրնար դիմադրաբար հոգեկան տեսական վիճակ մը ըլլալ։ Մորդրդածութիւնը, ցուրտ դատողութիւնը, դառն փորձառութիւնն ընդհուպ վերստին ելեի ընել տուին իրենց ձայնն եւ վերստին ձեռք բերին իրենց տիրապետութիւնն։ Ամէն օր, ցորչափ ժամանակը կ'անցնէր եւ տիկին տը Ռիսա եռանդնաբորբ խօսքերուն, նորա ճշմարմարութեան շեշտին, նորա սրտայզուզ պատանաց առաջին տպաւորութիւնը կը տարտանար իր մտքին մէջ, տարակոյս եւ անվստահութիւնը կը ծաւալէին անդ եւ աւելի լաւ ընդունելութիւն կը գտնէին։ Ընդհուպ հարցուց ինքնիրեն թէ իր վստահութիւնը միամտութիւն եղած չէ՞ր իր վեհանձնութիւնը՝ դիւրահաւանութիւն, թէ խաղալիկ եղած չէ՞ր այն կատակերգութեանց, արտասուախառն ստախօսութեանց միոյն, յորս գիտէր թէ գերազանց են կանայք։

Իր կնոջն եւ իր միջեւ հասարակաց կեանքն, արտաքին երեւոյթներէն դատելով, համամտութեամբ, քաղցրութեամբ եւ միութեամբ լի էր։ Տիկին տը Ռիսա յարաժամ հոգածու էր զգուշանալու այն ամէն բաներէն որք կրնային անհաճոյ ըլլալ նմա, անոր նկատմամբ յայտնապէս ցոյց կուտար վեհերոտ եւ զգուշաւոր ազատատանք մը, այլ միշտ եւ սիրատարփ կերպիւ ուշադիր։ Լիոնէլ կը պարզէր բարեկիրթ շնորհ մը եւ բարութիւն մը որ ընաւ չէր թուլանար։ Իր խօսքերուն եւ լեզուին մէջ գժկամակութեան կամ յանդիմանութեան նշոյլն անգամ չկար. այնչափ բարձր սիրտ ունէր որ չուռաւաբար ետ չէր առնուր իր խօսքն եւ ներում։

Բայց այս ընտանեկան խաղաղիկ միջավայրին մէջ, որ գոգդեռ կ'իրագործէր իր կենաց լաւագոյն երազներն, հոգւոյն խորին գուցէ ամէն ժամանակէ աւելի դժբաղդ էր։ Անրուծելի կասկած մը կը կրծէր զինքը։—միամտաբար խարուած էր։ Պ. տը Բէվէրնի, և գուցէ իսկ իր կնոջ արհամարհոտ հեգնութեանց առարկայն էր գաղտնապէս։—Այս անդուլ մտածումն ամենայարին տխրութիւն մը կը բուսանէր իրեն, այնու մանաւանդ զի կ'զգար թէ անդարմանելի էր այն։ Այդ մտածումն յայտնեսէ միշտ պիտի կանգնէր իր կնոջն և իրեն միջեւ։ իր շրթանց վրայ առ յաւէտ պիտի ստուգանէր գորովն և անձնատուութիւնը։ Եւ այն կէտին հասած էր որ դառնապէս կը զղջար իր սրտի թարմին վրայ, որ զինքը դատապարտած էր այս յաւիտենական անվստահութեան և կեղծեաց տանջանքին։

Առաւօտ մը, յուլիս ամսուն վերջն, տխրաներուն գաւթին մէջ սիկամ մը կը ծխէր, երբ հեռուէն տեսաւ դտիկին տը Ռիսա որ արագաքայլ կը դիմէր դէպի դրատանին ծառուղիներէն մին։ Այս ծառուղին քիչ մը հեռուն կը կտրէր գիւղի մը ճամբան, ուր տիկին տը Ռիսա կ'երթար սովորաբար ողորմութիւն բաշխել։ Լիոնէլ կարծեց նախ թէ այդ էր նպատակն իր կնոջ շրջագայութեան, որ սակայն տարօրինակ կերպով կանուխ թուեցաւ իրեն։ Ցաղորդ վայրկենին, դէպք մը, որ ըստ երեւոյթին չատ չնչին էր, ուրիշ ենթադրութիւն մը ծնոյց իր մտքին մէջ։ Այդ ժամուն էր որ գիւղին ցրուիչն ամէն օր կ'անցնէր Ֆրէնէ. նամակներն յանձնելի յետոյ, սպասաւորներէն կամ իր իսկ ձեռքով գաւթին սեղանին վրայէն կ'առնուր դղեակին նամակները։ Լիոնէլ սա յանկարծական գաղափարն ունեցաւ թէ իր կինը կ'ուզէր գաղտնարար իր իսկ ձեռքով նամակ մը յանձնել այդ ցրուիչին, և թէ այդ դիտաւորութեամբ գնացած էր սպասել նմա, հեռի ոնէ հետաքրքիր ակնարկէ։ Իր այդ կասկածն հաստատուեցաւ երբ վերջապէս տեսաւ իր կինն որ դղեակ կը դառնար նոյն հապճեպ քալուածքով՝ այդ մարդուն ծառուղիէն անցնելէն անմիջապէս յետոյ։

Պ. տը Ռիսա մտաւ այն մարդագետնին մէջ որ դարասսանը կ'եզերէր եւ դէպի գիւղ կը տանէր աւելի կարճ ճամբով մը, որ սակայն արգիլուած էր հասարակութեան։ Քանի մը վայրկեան յետոյ, հասաւ ցրուիչին այն պահուն ուր սա դուրս կ'ելնէր ծառաստանէն։

—Ձեր ետեւէն կը վազեմ, ըսաւ։ Քիչ մը առաջ դղեակէն նամակ մը առիք Պ. տը Բէվէրնի ուղղեալ, այնպէս չէ՞։

—Այո, պարոն, տիկինը իր ձեռքով տուաւ ինձ։

—Ճիշդ այդ է . . . Հաճեցէք ետ տալ ինձ այդ նամակն։ հապճեպ մը կայ... Վաղը ետ կ'առնուք։

Ցրուիչն հնազանդեցաւ եւ ճամբան շարունակեց։

Նամակը սա հասցէն կը կրէր։—«Պ. Հանրի տը Բէվէրնի, Օգէլ տէ Պէրկ, Ժընէվ։»

Պ. տը Ռիսա այս պակարանին կը նայէր, իր ձեռքին մէջ կը դարձնէր ու կը դարձնէր՝ անբացատրելի անձկութեան զգացմամբ մը։—Բանալ զայն եւ գաղտնիքը բռնաբարել, այն այնպիսի գործ մն էր որուն ծանրութիւնը չէր պահեր ինքզինքն։—Ցարգել զայն, կորսնցնել էր հաւանաբար միակ եւ անդարմանելի առիթը՝ փարատելու համար իր կեանքը թունաւորող ահաւելի անստուգութիւնը։

Դարասանին փակոցներէն միոյն առջեւ նստած էր, կտրուած ծառի մը կոճղին վրայ, և խորասուզեալ էր իր բարբանաց մէջ, երբ հառաչի մը թաւալումը վեր առնուլ տուաւ իր աչերը։ Ճանչցաւ տիկին տը Լոռիսի կառքը։ Ցիշեց թէ նոյն օրը պիտի գար դղեակին մէջ նախաճաշել։ Լիոնէլը նշմարելով, տիկին տը Լոռիս կարծեց անշուշտ թէ իրեն ընդ առաջ եկած էր։ կառավարին հրամայեց կեցնել ձիերը, փութանակի վար իջաւ և ետ դրկեց իր կառքը։

—Ո՞ւրչափ ազնիւ էք, պարոն, ըսաւ։ Մաուին ապրի՞ կ է։

—Շատ ապրի . . . Ի՞նչ գեղեցիկ առտու է, այնպէս չէ՞։

Եւ Լիոնէլ բացաւ փակոցը, ներս առաւ մանկամարդ կինն և նմա հետեւեցաւ ծառուղոյն մէջ։

Մանկամարդ կնոջ աչքին զարնելով նորա մտահոգ և մտատանջ դէմքը, քանի մը քայլ առնելէ ետք ըսաւ։

—Է՛հ, ի՞նչ կայ չկայ, սիրելի պարոն։

—Ոչինչ։

—Ներողութիւն կը խնդրեմ . . . ճակատիդ շատ մռայլ է . . . Ասկից զատ քիչ մը առաջ կ'երազէիք, ոտրագործութեան վրայ խորհող մարդու մը պէս։

—Երբեմն տխուր մտածումներ կ'ունենամ, ըսաւ Լիոնէլ։

—Ինչո՞ւ համար։ . . . Ուրեմն դուք բնաւ երջանիկ չպիտի՞ կրնաք ըլլալ, իմ խեղճ պարոնս։

—Կը վախնամ որ այդպէս ըլլայ։

(Շարունակելի)

նուաղ ռուսասէր համարեալ կուսակցութեան իշխանութեան անցնին։ Հետեւապէս, Զարը մեծ վարձատրութիւն մը պիտի ընէ եղեր առ Պ. Հիթրովօ, ինչպէս ըրաւ առ Պ. Փերսիանի, որ նմանօրինակ յաջողութիւն մ'ունեցաւ ի Սերպիա։

* * *

Քէօնիգ Զայնէնի, յուլիս 14ի ֆըրանսական Ազգային Տօնին առթիւ ի Լենչան Պ. Քառնոյի նախագահութեամբ կատարեալ զօրահանդէսին վրայ խօսելով, կը հաստատէ թէ ֆրանսական հեռեւակազօրքը շատ կանոնաւոր կը շարժէր, և մանաւանդ զինուորական վարժարանի աշակերտաց վաշտերն, որոցմէ կը կազմուին բանակին սպայք, և հանրապետական պահակազօրքը շատ լաւ տպաւորութիւն մը կ'ընէին։ Գերմանն լրագիրը կը յարէ թէ Ֆրանսայի պահէստի վերջին բանակին հեռեւակազօրաց անցքը շատ դիտուեցաւ իւր ճշդութեան և բարեկարգութեան համար, բան մը որ կ'ապացուցանէ թէ ի Ֆրանսա ընդունուած զինուորական կրթութեան մէթոտը շատ լաւ և միօրինակ է։ Գաղթային զօրքերն ալ իրական ծառայութիւն մը պիտի կրնան մատուցանել Ֆրանսայի։ Հրետանիք և թնդանօթաձիգ զօրքերն եւս ամենայն կատարելութեամբ օժտեալ կ'երեւէին։ Հետեւապէս, Գերմանիոյ այս կարեւոր թերթը մեծ համարում ունի Ֆրանսական բանակին վրայ։ Բայց սա եւս պէտք չէ մոռնալ թէ Գերմանիոյ զինուորական ակմէոյ սովորութիւնն է ֆրանսական բանակն հզօր և բարեկարգ ցուցնել, որպէս զի Գերմանն ազգն իւր բանակին համար նոր զոհողութիւններ ընելու չտրամնչայ։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՆԴԷՍ

ՄԵԶՊՈՒՐԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻ

Մեզպուրեան վարժարանն երէկ վերոտին գգեցած էր այն արտասովոր փայլը զոր ամէն անգամ կ'առնու իր տարեկան հանդէսներուն մէջ։ Հայ իգական սեռին մեծ ոգեւորութեանց մին է այդ հանդէսն ամէն տարի, և մեր կրթական գործունէութեան նշանաւոր երեւոյթներէն մին։ Կանացի սեռն ընտրաւոր խմբուած էր հոն։ Եկեղեցական դասէն ներկայ էին Տ. Մելքիսեդեկ Մուրատեանց, Տ. Սիմէոն Սէֆէրեան, Տ. Գրիգորիս Ակէթճեան, Տ. Օրմանեան և Տ. Սրուանձտեանց արքեպիսկոպոսունք, Արժ. Ամբրոսիս վարդ. Ռուբինեան, Արժ. Վահան վարդ. Ցակոբեան, Տ. Մկրտեան Հայրն և այլն։ Աշխարհականաց մէջ կը նշմարուէին բազում ծանօթ անձնաւորութիւնք։

Տախտի մը վրայ, որ զարդարուած էր գրքերով, գրագրերով, նկարներով, գեղեցկագոյն զարդը կը յարէին դպրոցին սանունք, սպիտակ հագուած, և զոր Պ. Նիկողոսեան, իր ատենաբանութեան մէջ, պատշաճ կերպով համեմատեց Արարատի ծաղկանց։

Ի ժամ 7½ հանդէսն սկսաւ ի ներկայութեան խուռն բազմութեան եւ ահագին վրանին տակ, որ ամէն տարի կը պատսպարէ հանդիսականներ կրակոտ արեւէն։ Տեսչէն էֆ. Ն. իր տարեկան տեսութիւնը կը կարդայ։ իր տեղեկագրէն իմացանք որ յարմէ հետէ այդ աղջկանց վարժարանը հաստատած է, 54 ընթացաւարտ տուած է Ազգին։ Երգ և դաշնակ, մրցանակաց բաշխումն, ա'լ իրարու ետեւ կը վազեն։ Պ. Լանկ, այն խարտիշագեղ գերմանացին, խուրձ մը երկար մազերու տակ, արուեստագէտի սիրուն կերպարանքը կը ցուցնէ մերթ հանդարտիկ և մերթ զուարթ։ երբ ինքն ալ, իր կարգին, դաշնակին դէմը կ'անցնի, և չատ անգամ կը մատնէ իր ներքին կրած տպաւորութիւնը՝ դաշնակին ու երգերուն զօրութեան տակ։

Մանաւոր գովեստից արժանի են աշակերտաց արտասանութիւնք, աշխոյժ, կենդանի, ամենքն ալ գեղեցկի։ Շրջանաւարտներէն օրիորդ Երանիկ Ալլահվէրտեան իւր նիւթոյն վերջաբանին մէջ բացադրութեամբ յիշատակութիւնն ըրաւ Գալֆեան որբանոցի հիմնադիր մօր, և ըսաւ։ «Սրբուհի մը չէիր, ո՛վ սրբուհի, որ քառորդ դար մեր որբերը խնամեցիր Յիսսիւղի բարձունց վրայ, որ երկի անմահութեան գիրկը դրուեցար շրջապատուած օրհնութեամբ անոնց՝ զորս մեր ընկերութեան մթին անդունդներէն կորզեցիր, և որոց նախախնամութիւնն եղար գթոտ երկրի վրայ։»

Այս տարուան ընթացաւարտք են

Օր. Երանիկ Ալլահվէրտեան (խօսած ճառ՝ Հին և նոր սուրբեր)
» Աղաւնի Վարսավէր
» Զարուհի Կամսարական (Թէրդ դար և մարդկային միտք)
» Զարուհի Մանուէլեան (Վարդավառ)
» Լուկիա Պառնասեան (Madame s'ennuie)
» Ռամէլա Գրիգորեան (La beauté physique et la beauté morale)
» Գոհար Զաքարեան
» Եւգինէ Գոլանճեան

Տնօրէն էֆ. «Հուսկ բանիւք» իր վերջին յորդորակները տուաւ իր սանունքն՝ զարգացնել այն բարոյական սերմերը զորս տուած է իրենց կրթարանը, և ոչ մէկ առեն մոռնալ իրենց Ազգն ու Եկեղեցին։

Պ. Նիկողոսեան հրաւիրեցաւ, և կը խօսի բեմին վրայ այնպէս որպէս կը խօսի իր մէկ ընկերին հետ։ Սիրուն յառաջաբանէ մը ետքը, յորում ինքզինքը կը նմանցնէր այն «ալեաներուն» որք միշտ միւնոյն թելը կը զարնեն, հայ կնոջ առաքինութիւնները դրուատեց այս խմբագրով։ «Հայ կինը իր բարոյական եւ հոգեկան շնորհներովը մեր գոյութեան մեղրը չինած է։ Հրեայք 40 տարի կերան մանանան, մեք 40 դար ճաշակեցինք հայ կնոջ մեղրը։ Բայց վերջին տարիներ նոր սովորութեանց հետ, զոր Ֆոռ կ'ըսենք, Եւրոպայէն ըզգներ վրայ հասան, եւ մոռան մեր կրթութեան սրահներու մէջ։—ադանք հո՛ն ալ թափթփուքներ են, որ փախստական՝ հոս ապաստան կը գտնեն, եւ մեք կը ժողովենք։» Ասկէ ետքը անցաւ գործնական առաջարկութիւն մը ընել Մեզպուրեան ընթացաւարտ սանուց, որ թերթ մը հրատարակեն եւ անունն ըլլայ Հայ կնոջ։ փոքր չէ որ օրական եւ կամ շաբաթական ալ չըլլայ, թող ըլլայ քառամսեայ։ Ամեն կողմ թղթակիցներ գտնեն գաւառաց մէջ, եւ գրեն մի միայն հայ կնոջ դիւցազնական առաքինութիւնները, կանանց բարի եւ այր մարդուն մի միայն վատ կողմերը։—«Այսպիսի հրատարակութիւն մը նիւթական դժուարութիւն ալ չունի, համակրողք խիստ շատ կը լինին, ես կը խոստանամ 500 բաժանորդ գտնել, եւ տպաւորութիւնը շատ մեծ է։ Պիտի տեսնեն որ պակաս չպիտի լինին փեսաներ, որ ասպետներու պէս, իրենց ընտրութեան քուէն նետեն անոնց ոտքը։»

Դեր. Օրմանեան Սրբազան ելաւ հանդէսը փակելու։ Խօսելու դիւրութեամբը շատ բան խօսեցաւ, Ազգ. կրթական հաստատութեանց և Ազգ. դաստիարակութեան կարեւորութիւնը շատ զգալի լեզուաւ և ուժով բացատրեց։ Աշակերտաց վրայ ակնարկ մը նետելով, — «թէև ճշդիւ չգիտեմ թիւը, ըսաւ, բայց ենթադրենք թէ ըլլան 120-150, և հոս հազար մը պէտք էր ըլլար։» Շատ մեծ եղաւ տպաւորութիւնը զոր գործեց Դեր. Օրմանեան իր յորդ լեզուաւն ու գաղափարներով, և այն զգացմամբ՝ որ ուղիղներն կը թափէր իր ժպիտներուն ներքեւ։

Հանդէսն աւարտեցաւ օրհնութեամբ Տ. Մուրատեանց Սրբազանի։

Նոր հանդէսն սկսաւ լուին՝ սրահի մը մէջ։ Աշակերտաց ձեռագործք ի տես դրուած են, նուրբ ճաշակաւ սեղնագործութիւնք՝ ճաշակաւ չարուած։ վեհափառ պատկեր մը, զոր նկարագրած է երբեմն Հրանդ Աբէ-Եէի մէջ սեղներէն վրձնի աջանչելեաց և սուրբ յիշատակի մը կը տանէր զմեզ։ Եւ երբ կը մեկնինք՝ ամենքն ալ ըսին թէ հանդէսը երանի թէ երկարէր։

Կը լսենք թէ Բիւզանդեան Դրատունը Պոլսոյ աշխարհաբարին վերածել սուած է Թիֆլիսի Տ. Սահակ քահանայ Սահակեանի Սրբազան Պատմութիւնն և Նշան էֆ. Պէրպէրեանի յանձնած է նորա տպագրութիւն, որ զարդարուած պիտի ըլլայ դեղեցիկ պատկերներով։ Այս ընտիր դասագիրքն յառաջիկայ սեպտեմբերին պատրաստ պիտի ըլլայ, դպրոցական վերամուտներուն առթիւ։

ԳԱԼՖԱՅԵԱՆ ՈՐԲԱՆՈՑ

Գալֆայեան Որբանոցիս մէջ պատրաստարեալ երիցս տարաբաղդ որբեր կը փութան իրենց խորին երախտագիտութիւնն արտայայտել այն ամէն Դեր. և Սրբակրօն Ս. Հարց, ազգ. Հիւանդանոցի բարերար Հոգաբարձութեան, ազգ. Կեդր. վարժ. Պատ. Խնամակալութեան, Բիրայի Աղջկանց Սրուեսանոցի Պատ. Խնամակալութեան, Խասգիւղի Պատ. Թաղ. Խորհրդոյ, Ս. Ն. վարժ. Պատ. Հոգաբարձութեան, Պատ. Տիկնանց Խնամակալութեան, Ընթ. բարենպատակ ընկերութեան և այն ամէն կարգի ազգային Մեծ. Տեարց, որք թէ՛ անձամբ անձին և թէ ի ձեռն իրենց ներկայացուցչաց յաւակցական յայտնի և իրական արտայայտութեամբք հաճեցան ներկայ դրանուիլ իրենց ողբացեալ Մօր յուղարկաւորութեան տխուր հանդիսին և մընիթարել զիրենք յանձին իրենց յաւէտ պաշտեցեալ Մօր կրած սոյն ամենադառն և անդարմանելի կորըստեան առթիւ։

1889 Յուլիս 10/22

Խասգիւղ

ՎԻԻՊԱԿ.—Երէկ Սրբուհի Մայրապետի թաղման հանդիսի նկարագրութեան մէջ փոխանակ ըսելու Օր. Եւփիմէ Օտեան՝ Տեսչուհի Բերայի հայ-իգական Արուեստարանի ուսումնական ճիւղին, ըսուած է Օր. Միրասէյտեան։

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

Ֆրանսայի երեւելի գրագէտ Ալէքսանդրը Տիւմայի «ՖԷՐՆԱՆ» գեղեցկահիւս վիպասանութիւնը, թարգմանութեամբ Տիգրան էֆ. Արփիարեանի, այս անգամ 635 էջերէ բաղկացեալ՝ մեծահատոր գրքի մը մէջ ամփոփեալ՝ Աչեխէյի տպարանէն ի լոյս կ'ընծայուի։ Գրականութեան փոքր ի շատէ տեղեակ եղող անձանց համար, աւելորդ է սոյն բարոյալից և օգտակար վէպին համար գովեստներ շռայլել։ հեղինակին անունն և գիրքն ինքնին մեծագոյն առհաւատչեայ են ըստ ծանուցման։ Տեսակ մը Ռաֆայէլ, այլ աւելի ուժգին կերպով խանդուած իրական կեանքին։

Սոյն գիրքը՝ լինելով սեփականութիւն «Բիւզանդեան Դրատան», վաճառման կեդրոնատեղին է յիշեալ դրատունն որ բաց է ամէն երեքշաբթի և ուրբաթ, իսկ միւս օրերն առաւօտ և երեկոյ միայն։

Կը ծախսի նաև ամէն հայ գրավաճառաց քով ի գին 10 դահեկանաց։

ՆԵՐԲԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԱՍՏԻՃԱՆԷ ԵՒ ՊԱՏՈՒԱՆՆՈՒԹԻՒՆ

Սալիսէի աստիճան տրուեցաւ Պաղտատի արքունի կալուածոց յանձնաժողովոյ թղթակցութեանց առաջին քարտուղար Ահմէտ Իզզէթ պէյի։

Առաջին կարգի Շէֆգատ պատուանշան տրուեցաւ Էնկլիւրի կուսակալ Ապէտին փաշայի կնոջ։

Չորրորդ կարգի Օսմանիյէ՝ տպագրական Տեսչութեան գլխաւոր պաշտօնեայներէն Էմին էֆէնտիի։

ՄԵԿՆՈՒՄՆ ՄԻԼԱՆ ԹԱԳԱՒՈՐԻՆ

Միլան թագաւորն երէկ իրիկուն Պելկրատ ուղեւորեցաւ եւրոպական կառախուսքով։

Ն. Վեհափառութիւն երէկ իրիկուն ժամ 10ին շոգեմակոյկով թարպիսյէն Սիրքէճի եկաւ և անտի պալատական կառքերով դնաց երկաթուղայ կայարանը։ Միլան թագաւորին կ'ընկերանային կայս. թիկնապահ Ֆէրիդ Ահմէտ փաշա, սերպական դեսպան Պ. Նովաքովիչ, հիւպատոս Պ. Պոզովիչ, Խարիճիյէի սարաղապետ Իպրահիմ պէյ, Ֆէրիդ Հոպէ փաշա և այլք։ Ն. Վեհափառութիւն պահ մը կեցաւ Սիրքէճիի կայարանն և ընդունեցաւ պատիւ թիւններն այն բարձրաստիճան անձանց որք ողջերթի մաղթելու համար եկած էին։ Միլան թագաւոր շոգեկառք նստած պահուն կրկին անգամ իւր ջերմ շնորհակալիքն յայտնեց օսմանեան երկրին մէջ իրեն եղած ընդունելութեանց համար։ Կառախուսքը մեկնեցաւ ժամ 12ին։ Միլան թագաւոր կառախուսքին մէջէն ողջունեց ներկայս։

Կայս. թիկնապահ Ֆէրիդ Ահմէտ փաշա մինչեւ ճիսրը Մուսթաֆա փաշա պիտի ընկերանայ Միլան թագաւորին և յետոյ մայրաքաղաքս պիտի վերադառնայ։

Ըստ մասնաւոր տեղեկութեանց Թաւէէի, Միլան թագաւորն երբ Պուլկարիա մտնէ՝ Ֆէրտինանտ իշխանն ու մայրը մինչեւ Զարիպրոտ պիտի ընկերանան Ն. Վեհափառութեան։

Միլան թագաւորն ի Պելկրատ ժամանելուն երկու շաբաթի չափ արքայական պալատը պիտի մնայ և յետոյ կա՛մ իւր որդւոյն Աղեքսանդր թագաւորին հետ և կամ առանձին պիտի երթայ Վիէննա և անտի Փարիզ ու Լոնտոն։

ՎԱՆԷՆ ՀԵՌԱԳԻՐ

Այս աւուր թուրք լրագրաց մէջ հրատարակուած է հետեւեալ հեռագիրն որ Վանէն կարապետ տոորագրութեամբ ուղղուած է առ Բարձր. Մեծ-Նախարարն.

Ադրիսպասեան Յովհաննէս, որ մէկ քանի խուռվարարներու թեկադրութեամբ երեք տարի առաջ Ռուսիոյ և Պարսկաստանի կողմերը խոյս տուած և տեսակ տեսակ պատրուակներու ուեւերու ներքեւ ամեն կողմ շրջելէ յետոյ վերջին անգամ խուռվարար Վանեցի Կարապետ Գուլադսըզեանի, Ռուսիացի Վարդանի և մէկ քանի անձանց հետ հանրային ապահովութիւնը վրդովելու նպատակաւ աւազակ ձեւանալով այս կողմն անցած և Հուզի կիրճին մէջ իւր արժանի պատիժը գտած էր, նուաստիս հարազատ եղբայրն է, խռովայոյզ անձինք ունենք, որք կառավարութեան դէմ յանկարուի չփոթութիւններ յարուցանել կը նկրտին, օգուտ քաղելով իմ վշտահար վիճակէս որ բնականաբար յառաջ եկած է եղբօրս այդ արկածէն, ոկսած են այլ և այլ սուտ զրոյցներով յայտարարել թէ եղբայրս ճամբորդած պահուն յանկարուի սպանուած էր։ Թարոնեան յանձն առաւ այս առթիւ հոգալ հեռագրական և այլ ծախքերը, և մինչև իսկ ապահովել տանս ծախքերը։ Կը համարձակիմ յայտարարել թէ չպիտի զլխնիմ խռովարարաց գործիք լինելու վատութիւնը գործել, ըստ որում յայտ է ամենեցուն թէ եղբայրս՝ Յովհաննէս՝ խռովարար և չարագործ անձ մէն էր։

— —

Ի Բ. ԴՈՒՌՆ

Ռուսական դեսպան Պ. Նէլիտով, սպանիական դեսպան Պէնտանա մարքիզն, պարսկական դեսպանատան գործակատար ձէվատ խան և Դարատաղի գործակատարն երէկ Բ. Դուռը գնացին և յայտարարեցին տեսակցեցան Արտաքին գործոց Վսեմ. Նախարարին հետ։

— —

ՕՏԱՐ ՊԱՏՈՒԱՆՆԱՆ

Հելլենական կառավարութիւնը Ս. Փրկչի պատուանշանը նուիրած է Պուքրէշի օսմանեան դեսպանատան երկրորդ քարտուղար Էմին պէյի, կայսրիրատէ մը արտօնեալ է այդ պատուանշանի գործածութիւնը։

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԴԱՇՆԱԳԻՐ

Թուրքեւրոպերման առեւտրական դաշնագրին յօդուածոց վիճաբանութիւնն աւարտեցաւ անցեալ շաբթու և այս պահուս կը խմբագրուի բանակցութեանց եզրակացութիւնն արձանագրող թրուպոտոլը։ Ընդհանուր ծրագրին մէջ Դեբմանիոյ առաջարկած բարեփոխութիւնք այնչափ բանաւոր եղած են և գերման պատուիրակին դիրքն այնչափ հաշտարար, որ բանակցութիւնք մեծ դիւրութեամբ յառաջ տարուած են։

— —

ԲԱԹԱՆԹԻ ՏՈՒՐՔ

Լ. Հերալտ կ'իմանայ թէ Բ. Դուռը որոշեր է առ այժմ չ'զբաղիլ Բաթանթի տուրքով։ Քաղաքապետութեան տուած վիճակագրութիւնք կը հաստատեն թէ այս տուրք, փոխանակ շահաւէտ լինելու արքունի գանձուն, իրը 70,000 ոսկի պիտի նուազեցնէ հանրային հասոյթը՝ միմիայն մայրաքաղաքիս մէջ։ Ուստի կայսերական կառավարութիւնն որոշեր է մէկդի թողուլ այս անօգուտ տնօրինութիւնը, լուծեր է Բաթանթի Ցանձնաժողովը։ Տերութեանց ներկայացուցչաց այսպէս առատ ժամանակ պիտի ուղարկեն քննելու գեսպանատանց թարգմաններու մասնախմբին պատրաստած հակառաջարկը։

— —

ԱՍԻԱԿԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ

Գոնեաի կուսակալ Սուրուրի փաշա ի Բ. Դուռն ղրկած է նահանգին ժողովրդեան մէկ հանրագիրն, որով կը խնդրեն ասիական երկաթուղւոյ գծերէ մին մինչեւ Գոնեա երկարել։ Այս հանրագիր մատուցուած է յատուկ կայս. գահոյից։

— —

ՖԱԹԻՀԻ ՀՐԴԵՀԸ

Կայս. հրամանաւ Ֆաթիհի հրկիզելոյց ի նպաստ կազմեալ յանձնաժողովին հրկիզելոյց ցուցակը պարունակող տումար մը պատրաստած և մատուցած է Վեհ. Սուլթանին։

Հրդեհին պատճառած վնասը մէկ միլիոն ղրուշէ աւելի կը հաշուի։ Այրած չէնքերու թիւն է 125, իսկ հրկիզելոյց տան միայն հարուստ, իսկ մնացեալք բոլորն ալ աղքատ են։

Քաղաքապետութիւնն սկսած է պատրաստել հրկիզեալ վայրերուն քարտէսը։

ԽՈՒԼԵՐՈՒ ԵՒ ՀԱՄԲԵՐՈՒ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

Վեհ. Սուլթանին հրամանաւ մայրաքաղաքիս մէջ խուլ և համր տղայոց յատուկ վարժարան մը պիտի հաստատուի, համանման Եւրոպոյ նմանօրինակ հաստատութեանց։

Կայս. սոյն հրամանն հաղորդուած է կրթական նախարարութեան, որ արդէն հարկ եղած միջոցները ձեռնարկած է առ ի դործադրութիւն։

— —

ԲԱՂԴԷՇԻ ԿՈՒՍԱԿԱԼԸ

Բաղդէշի նոր կուսակալ Ռէուզի փաշա, որ ցարդ իւր նախորդ պաշտօնատեղին ի Պերութ կը գտնուի, ի ժամանել իւր յաջորդ Ազիզ փաշայի՝ անմիջապէս Բաղէշ պիտի ուղեւորի։

ԱՆՈՒՂՂԱԿԻ ՏՈՒՐՔ

Անուղղակի տրոց Վարչական Խորհրդոյ մէկ նոր որոշման համաձայն, դատարկ կամ դարձեալով եւ ուրիշ ըմպելիքով լեցուն տակառներն եւ ուրիշ տմանները, որք օտար երկրէ հոս բերուելէ յետոյ, տեղական դիւոյ արտածման կը ծառայեն, ցամաքի գրանցելի ապրանաց դրութեան պիտի ենթարկուին յայտմետէ։

Նոյն վարչութիւն 1889 յունիս 29 թուական շրջաբերականաւ ծանուցած է արդէն զայս որոշում կայսրութեան բոլոր մաքսատանց պաշտօնեայներուն։

— —

ԴՈՍՈՎԱՅԻ ՆԱՀԱՆԳԸ

Դոսովայի կուսակալութիւնը, կայս. հրամանի մը համաձայն, լուսանկարը պատրաստած է Սկիւպի բոլոր վայրերուն, ինչպէս են կառավարական պաշտօնատուն, պարիսպ, զօրանոց, զինուորական հիւանդանոց, վարսար գեղը, երկաթուղայ գծին վրայ դըտնուած կամուրջներն և այլն։ Այս լուսանկարք կայս. պալատն առաջին քարտուղարութեան պիտին ղրկուի Վեհ. Սուլթանին մատուցուելու համար։ Կուսակալութիւնը նոյնպէս պիտի պատրաստէ Սկիւպի շրջակայ քաղաքներու, գիւղաքաղաքներու և հանրային նշանաւոր շէնքերու լուսանկարներն որք Ն. Վեհափառութեան պիտի մատուցուին։

— —

ԶՄԻՐՆԻՈՅ ԹՐԱՄՎԱՅԻՔ

Զմիրնոյ Խաղաղ լրագրոյն մէջ կը կարդանք։

Ինչպէս արդէն ծանուցուած է, կէօղեբէյի թրամվէյի վարչութիւնը կնքեալ պայմանագրութիւնն և յանձնառագրոյց համաձայն կազմուած չլինելով, ցասալի կացութիւն մը մէջ կը գտնուի, և թէ Առեւտրական ու Հանրօգուտ շինութեանց Նախարարութիւնը նկատողութեան առնելով այս պարագայն, իւր պաշտօնեաներէն Սավֆէթ էֆէնտին ղրկած էր հարկ եղած քննութիւններն և գործողութիւնները կատարելու համար։

Արդ կ'իմանանք թէ հաստատուած լինելով որ արդի վարչութիւնն անկարող կը գտնուի վարելու այդ գործը, տեղական կառավարութեան կողմէ յանձնաժողով մը կազմուած եւ անոր յանձնուած է թրամվէյի վարչութիւնն։ Այս յանձնաժողովոյ կողմէ յատուկ պաշտօնեայք վարչութեան դրասենեակն երթալով գրաւած են բոլոր գոյքերը։

ԵՐԿՐԱՇԱՐԺ Ի ՊՈԼԻՍ

Երէկ ժամ 4.20ին մայրաքաղաքիս մէջ երկրաշարժի թեթեւ ցնցում մը զգացուեցաւ։

Շնայսբը էֆէնտի, որ վեց ամիս առաջ կրթական նախարարութեան կողմէ ի Միջագետս ղրկուած էր հնութիւններ խուզարկելու համար, երէկ մայրաքաղաքս ժամանեց Պաղտատէն։ Շնայսբը էֆէնտի Պաղտատէն ձիով Սկիւտար եկած է 68 աւուր մէջ։

—Վսեմ. Տիկին Վահրամ պէյ Տատեան երէկ իրիկուն կառախմբով Պուտապէշտ ուղեւորեցաւ, ուսկից Ջերմուկները պիտի երթայ։

—Հոչակաւոր ձեռնածու Ճէվիլ պէյ, որ Եգիպտոս կը գտնուէր և ուր մեծապէս գնահատուած է իւր ճարտարութիւնը, մայրաքաղաքս ժամանեց և ի մտոյ ներկայացումներ պիտի տայ։

—Արշիպիզագոսի կղզեաց կուսակալ Աքիֆ փաշա այժմ Միսկիլի կը գտնուի, ուր կ'զբաղի հանրօգուտ խնդիրներու կարգադրութեամբ։

—Պարայի Քէրպէլա գաւառէն կը հեռագրեն թէ տեղւոյն կուսակալը մեռեր է։

—Ափրիկեան Տրիպոլոյ թերթը կը ծանուցանէ թէ տեղւոյն էվկաֆի հաշուակալութեան նախորդ պարոնին քարտուղար Հասան Սաբրի էֆէնտի և մթերանոցի պաշտօնեայ Մէհմուտ էֆէնտի, որք այլեւայլ զեղծումներ գործած էին իրենց պաշտօնավարութեան մէջ, դատապար տուած են մէկ տարուան և տասն աւուր բանտարկութեան։

—Այտընի կուսակալ Խալիլ Ռիֆաթ փաշա ի մօտոյ քննական պտոյտ մը պիտի կատարէ Մէնէմէնի, Մաղնիսայի, Քասապայի և Աւջէհիրի կողմերը։

—Սպայակոյտի Միրլիվա Եահեա փաշա ի Կարին 8րդ զօրաբաժնին հրամանատար կարգուած է։

—Անցեալ ամսոյ մէջ ի Պիլէճիք երկու հոգի կայծակէ զարնուելով մին մեռեր է և միւսն ալ վտանգաւոր վիճակի մէջ կը գտնուի։

—Ըստ տեղեկութեանց Մէ-ղէ-էէրի, Ռէժիի վարչութեան բժիշկ Ապտիւրրահիմ Խուլուսի էֆէնտի տեղեկագրով մը ծանուցած է Առողջապահական Վարչութեան թէ ի Թօփգապու, Շէհր Էմինի, Եէնիգապու և Լանկա մէկ քանի տղաքներ կարմրախտ բռնուած են։

—Աւստրիական դեսպանատան առաջին քարտուղար Պ. Պրուն երէկ իրիկուն Վիէննա ուղեւորեցաւ եւրոպական կառախուսքով։

—Նաւահանգստի վերատեսուչ Տիլավէր փաշա, տեղեկանալով որ Սկիւտարի մէջ ջուրի նուազութիւն կը տիրէ, երէկ ջուրի դոլոպ մը ղրկեց Սկիւտարի նաւամատոյցը։

—Տէրսիմի նոր կառավարիչ Թէվֆիգ փաշա, որ նախապէս Քէսթահեայի կառավարիչ էր, երէկ մայրաքաղաքս ժամանեց իւր նոր պաշտօնատեղին երթալու համար։

—Հասան, Նազմի և Թէվֆիգ անուն երեք չարագործներ եղեռնագործ ատենին առջեւ դատուելով երեքական տարուց շղթայակապ աշխատութեան դատապարտուեցան։ Սոքա ի Տաուտ փաշա Նէչէթ պէյի վրայ յարձակելով դրամն ու ժամացոյցն յափշտակած և ոստիկան Իսմայիլ էֆէնտիի սպանելից խօսքեր ուղղած էին։

—Ռոմիկանութիւնն երէկ 9 չարագործներ աքսորեց հեռաւոր վայրեր։

—Պոտժական ատենը վեցամեայ բանտարկութեան դատապարտեց Նշան անուն անձն, որ անարգալից խօսքեր ուղղած էր ոստիկան Միքայէլ էֆէնտիի՝ իւր պաշտօնին կիրառութեանը մէջ։

—Վեհ. Սուլթանին հրամանաւ եէվէնի նահանգին տարաբաղդ օրիորդներէն մէկ մէկ նմոյշ մայրաքաղաքս ղրկուած են Ն. Վեհափառութեան մատուցուելու համար։

—Խ-ուրիէթ լրագրոյն մէջ կը կարդանք թէ անցեալները Սանտրգլըի շրջակայքը 5·10 տրամ ծանրութեամբ կարկուտ տեղալով բաւական վնաս պատճառած է հնձոց։

Նոյն թերթը կը ծանուցանէ թէ իւշագ գաւառակին մէջ երեւան եկած տեսակ մը հիւանդութիւն, որ առաջ եկած էր ճանիճներէ եկած գարշահոտութիւններէն, բոլորովին անհետացած է։

—Զմիւռնիոյ Խաղաղ լրագիրը կը պատմէ թէ Տէնիզլի թաղապետութեան նախագահը կորել տուեր է հիւանդ եզ մը և միսն աղքատաց բաշխել տուեր է իրը ողորմութիւն։ Նոյն լրագիրը կ'ըսէ թէ Թիրայի երկրագործական մասնաժողովոյն նախագահն, հիւանդութենէ վարակեալ 20—25 արջառ ունենալով, չէ ուզեր անասնաբոյժ կանչել, ըսելով թէ գիտութիւնը չկրնար բան մը քնել ընդդէմ այն չարեաց որք Աստուծմէ կուգան։ Խաղաղ կը հարցնէ այդ պատուական նախագահին թէ դէնն չպիտի՞ առնու երբ տենդ ունենայ։

ՃԱՇԱԿ

ՈՍԿԵՂԷՆ ԴՊՐՈՒԹԵԱՆ

Ճաշակի Ա. տարին արդէն հրատարակուած էր վերտին տպագրութեամբ առանձին հատորի մէջ։ Նոյն կերպիւ հրատարակուեցաւ այս անգամ նաև Բ. տարին Գալֆեան տպարանէն մաքուր տպագրութեամբ։ Իսկ Գ. և վերջին տարին դարձեալ առանձին հատորով պիտի հրատարակուի ընդհանուպ, որով պիտի ամբողջանայ գործոյն երեքին մասունքն։

Ճաշակի խնամակալք, իբրեւ ուսուցիչք Հայերէն լեզուի, ջերմապէս կը յանձնեն պատուարժան ուսուցչաց տալ ընթեռնուլ զայն յառաջադէմ աշակերտաց ի կրթութիւն տղգային հարազատ լեզուին, ըստ ոճոյ դպրութեան առաջին թարգմանչաց։

Վաճառման կեդրոնատեղին է Գալֆեան գրատունն ի Զաքմաքճըլար։ Իւրաքանչիւր հատորոյ գինն է 10 դահեկան արծաթ. բայց դպրոցաց համար 40% զեղչ կը լինի։ 590 1—3

ԱԶԳ

Վկայեալ պետական բարձրագոյն և մասնաւոր երկրորդական վարժարաններն, ծանօթ հրապարակի վերայ և ուսուցչական մարմնոյն, հմուտ լեզուաց և գիտութեանց, կը փափաքի դասախօսել թէ տանց և թէ վարժարանաց մէջ։ Դիմել ի խմբագրատուն լրագրոյս։ 589 2—4

ԱԶԳ. ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

Խնամակալութիւնս պատիւ ունի ծանուցանել Արդոյ հասարակութեան թէ Ազգ. կեդր. Վարժարանի Նախապատրաստական, Առաջին, Երկրորդ, Երրորդ և Չորրորդ դասարանները կազմուած լինելով, աշակերտիլ փափաքողք կը հրաւիրուին օգոստոս 16 էն սկսեալ չորեքշաբթի և շաբաթ օրերն առաւօտէն մինչեւ կէս օր ներկայանալ ի վարժարան, արձանագրել տալու համար իրենց անունները և ստանալու համար հարկ եղած տեղեկութիւնները։

Մտիկ քննութիւնք պիտի կատարուի օգոստոս 28 ի երկուշաբթի օրն առաւօտեան ժամ 2½ն սկսեալ։ Դասախօսութիւնք պիտի վերսկսին սեպտեմբեր 1 ին ուրբաթ առաւօտ, իսկ արդէն ընդունուած աշակերտք կը հրաւիրուին օգոստոս 30 ին չորեքշաբթի օրը ներկայանալ ի վարժարան իրենց թղթակիները վճարելու և նոր մտից տոմս ստանալու համար։

ԱԶԳ

Ի Բերա Եէնի Շէհր Ճատտէսի Իշխէնտիլիի փողոց թիւ 63 և 65 տուներն ի վաճառ հանուած են։ Գնելու փոփաքողք կրնան դիմել նոյն փողոցին մէջ սրճագործ հանի Սիմոն։ 63 թիւ տան մէջ կը գտնուի ջրհոր մը, իսկ 65 թիւ տան մէջ Տէրքոսի ջուր, 588 2—2

Ա. Զ Դ

Ս. եկեղեցւոյս վագրգէն Իւսկիտար Թեատրի Զամլըճա Ճատտէսին 97 թիւ երկու տուներն Ս. եկեղեցւոյս մահիլլի մը նացած են. ուստի ով որ գնել կը փափաքի պարտի անոնց ուրբաթ և կիրակի օրերը առաւօտեան մինչեւ ժամը 3 դիմել ի Խորհրդարան թաղոյս։

Ի դիմաց Թաղ. Խորհրդոյ Պէշիքթաշի

Ատենադպիր Ատենապետ
Մ. Ա. ԽԻՏՍԱՎԷՐՏԵԱՆ Վ. ՏԱՏԵԱՆ
517 7—30

Աւստրիական Լոյդի շոգենաւն որ կայսթայէն կուգար և անցեալ չորեքշաբթի հասաւ աստ. իր հետ կը բերէր Տիկին Անա Արաթունի (Ցարութիւնեան) հռչակաւոր Դեղահատներն, որք ուղղուած են առ Դեղագործական Մթերանոցն, Քարաքէոյ Տէյիրմէնն խան, Ղալաթիա։

Մեր ընթերցողք գիտեն անշուշտ թէ այս Դեղահատներ կը բուժեն թոքախտն և ընչառական գործարանաց բոլոր հիւանդութիւններն։ Մինչեւ հիմա բուժական անման յաջողութիւն մը ունեցած են, և մեծ անհամբերութեամբ կ'սպասուէին հիւանդներէն։

Տիկին Անանա Արաթուն իրեն միակ ներկայացուցիչ կարգած է ի Թուրքիա զինեգործական Մթերանոցն։ Ուստի հոն միայն կարելի է գտնել բուն և ճշմարիտ Դեղահատները։ 606 2—4

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՊՈՐՍԱ

Ղալաթիա, 11 յուլիս Դեկնեկան

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳՐՈՅ

3 ամիս Լիմիտիտի վրայ (Պանքայի)		110
3 » » » (վճռական)		109 3/8
3 » Բաղդի » (պանքայի)		22 97 1/2
» » » (վճռական)		23

Օսմանեան Բոնսսոլիտ

Երէկ երեկոյ գոց. (Միսց. Ս. Սերի

Անգլիական ոսկի	» ...	110 15
Խրէբիալ	» ...	90 5
Քրիմիդ	» ...	51 10
Ռուպլի թղթադրամ	» ...	8 85
» արծաթ	» ...	74
Մէճ. արծաթ (տարբ)	» ...	168 20
Վեցնոց	» ...	104
Հինգնոց	» ...	103 30
Մէթալիք	» ...	102 20
Թասֆիյէ	» ...	8 30

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

Լոնտոն, 22 Յուլիս ժամ 5 վայր. 15 երեկոյ

Անգլ. քոնսոլիտ	98 11/16
Օսմ. » Սէրի Դ. բացուեցաւ	15 7/8
» » » գոցուեցաւ	15 13/16
» » » Ա	27 3/4
» » » Բ	16 3/8
» » » Գ	15 3/4
Օթոման 1871	91
Փոխառութիւն 1877	99 1/4
Պանք Օթոմանը	10 1/8
Ռուսական փոխառ. 1873	100
Եգիպտական միացեալ (իւնիֆիդ)	88 3/8
» առանձ. (բրիվիլէժիզ)	103 7/8
Տպայա Սանիէ	83 1/4
Տօմանիա (փոխառ. Բօշիյա	102 1/4
Փոխանակութիւն Բարիզի վրայ	25 362

Վիեննա, 22 Յուլիս, ժամ 4 երեկոյ

Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	119 70
Օսմանեան երկաթուղի	30 50
» Ռեմիի բաժնեթուղթը	109

Բարիզ, 22 Յուլիս ժամ 3 վայր. 45 երեկոյ

Ֆրանսական Ռանթի 4 1/2 %	104 82 1/2
» » 3 %	83 60
Օսմանեան քոնսոլիտ Սէրի Դ. բացուեցաւ	16 95
» » » գոցուեցաւ	16
» » » Բ	16 75
» » » Գ	16 05
Օսմանեան երկաթուղի	58 75
» Ռեմիի բաժնեթուղթը	— —
Պանք Օթոման	507 50
Գրեթի Լիոնէ	668 75
» Ֆոնսիէ	1246 25
Գոնդուսա տ'Իզոնդ	85
Սուէզի ջրանցք	2256 25
Ռուսական 5 % 1877 թ.	— —
Իտալական Ռանթ	93 10
Սպանական (արտաքին)	72 1/2
Եգիպտական միացեալ	446 25
Բրիօրիթէ Թիւրք	446 25
Շիլենական 5 %	464 37 1/2
Զէք Լոնտոնի վրայ	25 16

ԿԱՒԿԱՍԵԱՆ ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ

Պ. Ս. Պ. Զէլինսկու հրատարակած կոչուածոյ «Բնագրագրական հրատարակութիւն» ի Ժնեւ գրքի մէջ կարդում ենք յունադաւան հայերի մասին.

«Հայերից յունադաւանութիւնը սկսեցին ընդունել քառասնական թուականների վերջերին։

Առաջին դէպքը պատահեց Երեւանի նահանգի Նախիջեւան գաւառի Եարմլի ուղում։ Չէ կարելի ասել, որ հայերի նախախութիւնը այս դէպքում յունական քահանաների ազդեցութեան արդիք է, ինչպէս որ կաթոլիկների և բողոքականների մասին պիտի ասել, որոնք բաւականին հետեւողներ են գտել հայերից։ Սորա ապացոյց կարող է լինել Երեւանի գործակալ — քահանայ Գրիգոր Գոմբարովի տուած բաղդրը Վրաստանի էկզարխին (28 մարտի 1885 թ. ընդ. համարաւ 177)։ Այս գրութեան մէջ Գոմբարովը յայտնում է, որ 23 հայ ընտանիք և 30 ասորի ցանկացան յունադաւանութիւն ընդունել զանազան պայմաններով։ Նոցանից մի քանիսը խոստանում են կրօնը փոխել, եթէ նոցա կ'ազատեն կալուածատէրերի իշխանութիւնից, միւսները խնդրում են տեղափոխել իրանց պետական ազատ հողերի վրայ և ապա խոստանում են ընդունել յունադաւանութիւնը։ Այսպէս թէ այնպէս, այժմ հայերից յունադաւան են էջմ. գաւառի Շահիրար գիւղից 24 ընտանիք կամ 196 հոգի։ Սոցանից մի քանիսը իրանց կրօնը փոխեցին 1865 թուականին կալուածատիրոջ հետ կռուելուց յետոյ (*)։ Այստեղ եկեղեցական պարտութիւնը կատարւում է սլաւոներէն, իսկ քարոզ կարդացւում է թուրքերէն։ Բացի դրանից, պետական գիւղացիներից էլի կան հինգ հայ ընտանիք յունադաւան դարձած, որոնցից մի ընտանիք, 4 հոգուց բաղկացած, ապրում է Նախիջեւանի գաւառի Ալագեօզ Մաղրա գիւղում։ Մնացած 4 ընտանիքը ապրում են Երեւանի գաւառում 33 հոգի թուով»։

(Աբեղեան.)

Հետեւեալ տգեղ փաստն է հաղորդում մեզ ՀԻՆ ՆԱԽԻՋԵՒԱՆԻՑ մեր թղթակիցը. «Թմբուլ գիւղում մի քանի օր առաջ սուրբ Յովհաննէս եկեղեցին վրայ էր մի տարօրինակ պատահարման հանդիսին։ պատկում էին 16 տարեկան օրիորդին սպիտակարեւ, ճերմակահեր, խորն ընկած աչքերով և կնճռներով պատած մի ոմն Շարուր Դարալագեազի գաւառի Փարչ գիւղցի 50 տարեկան ծերունու հետ։ Խեղճ օրիորդը պատկում էր բռնի կերպով։ երբ նա եօթը տարի սրանից առաջ Պարսկաստանից այստեղ վերադարձած եղբայրներին յայտնել է իր ցանկութիւնը թէ անհնարին է ամուսին լինել այն անձին, որի տարիները աւելի են իր հանգուցեալ պապի տարիներից, վայրենի պարսկական մոլեռանդութեամբ ներշնչված եղբայրները վերին ատիճանի յանգգնութիւն համարելով այդ առաջարկութիւնը մի աղջկայ կողմից, սպառնում են նրան սպանել, եթէ նա կը շարունակէ ընդդիմանալ իրանց միահամուռ ցանկութեանը։ Ուստի փնպաշտան օրիորդը լուում է, և պատկատարման ժամանակ հազիւ լսելի ձայնով, արտասւաթոր աչքերով, ակամայ պատասխանում էր «համաձայն եմ»։ Այդ հանդէսը զզուելի տպաւորութիւն թողեց հանդիսականների վրա։ Սոյնանման մի դէպք եւս պատահեց դարձեալ Թմբուլ գիւղում սրանից մօտաւորապէս հինգ ամիս առաջ, այն տարբերութեամբ միայն, որ այդ զոհը տեղացի մի որբ օրիորդ էր, այն ինչ վերեւում յիշեալը պարսկատացի էր։ Վերջինի ամուսինը նոյնպէս Շարուր Դարալագեազի գաւառցին էր։ Որովհետեւ Շորագեազի և մասամբ էլ Շարուրի գաւառում տիրապետող սովորութեան համեմատ աղջիկ առնող երիտասարդը ստիպված է մի որոշ տուրք կամ, ինչպէս ասում են, «բաշլիգ» վճարելու աղջկայ ծնողներին, ուստի շատերը խուսափելով յիշեալ տուրքից՝ դիմում են մեր կողմերը պսակվելու։ Մանաւանդ այդպիսիները լցնում են Թմբուլ գիւղը, որի իգական սեռը իր գեղեցկութեամբ հռչակված է։»

(Մշակ)

(*) Այս կալուածատէրը Օհան Սուլթան Նահխանութեանն էր, որին ըսպանեցին։ Ս. Խ.

ԴԱՄԱԿ ՌՈՒՄԱՆԻԱՅԷ

ՀԱՅՔ Ի ՖՕՔԵՆԱՆ

Աւքանաղեան Ընկերութեան տարեդարձն ի մայիս 1.—Հափխիմեանց տօնախմբութիւնն է յունիս 5։ — Ադգ մը։

Նախորդ ամսոյ առաջին օրը յիշեալ ընկերութեան 18դ տարեդարձ կատարուեցաւ յեկեղեցւոյ յատուկ պատարագաւ, գոհարանական աղօթիւք և հոգեհանգստեամբ։ Կանխաւ արդէն ազդարարութիւնք եղած լինելով՝ շատերը փութացեր էին ներկայ գտնուիլ, ինչպէս նաեւ երկսեռ վարժարանաց բոլոր ուսանողք հանդերձ պաշտօնէիւք։ Ցաւարտ Ս. Պատարագին եկեղեցական հանդիսիւ դիմեցին ի Ս. Ղեւոնդեանց վարժարան, ուր Ջրօրհնէքի արարողութիւնը կատարուեցաւ և ապէզարդ քահանայն այդ օրհնեալ ջրէն ոսկեց վարժարանի չորս պատերուն և դրան վրայ ի յարատեւ դոյութիւն, և ապա բաղմութեամբ կարգալով անցան օրիորդաց վարժարանն, ուր մի և նոյն արարողութիւն կատարուելէն յետոյ ազգային երգոց ընդմիջմամբ ատենաբանութիւնք տեղի ունեցան։ Նախ ռումանական լեզուաւ խօսեցաւ Մեծ. տեար Ֆէրհատեան, որ Ընկերութեան նիւթական վիճակին և այլ հանգամանաց վրայ տեղեկութիւններ տալէ նաեւ յորդորեց զունկընդիրս չլինել անտարբեր ի մասին եկեղեցւոյ պայծառութեան և դպրոցի յառաջադիմութեան, զի այդ երկու տարբերութենէն զատ հայ ազգը բան մը չունի, և այս իմաստով Ֆօքշանի Հայոց ուշադրութիւնն հրաւիրեց ընկերութեան վրայ, որպէս զի իւրաքանչիւր ոք զիւր պարտքն սիրայօժար վճարէ և կարելի եղածին չափ օգնէ անոր զարգացման, այր իսկական նպատակն է վարժարանաց ուսման ծրագիրն ընդարձակել ի պահպանութիւն իւրեանց ազգային գոյութեան։

Նոյնպէս խօսեցաւ վարժարանի հայերէն լեզուի ուսուցչին, որ նախ զիրենք շնորհաւորելով խնդակցութիւն յայտնեց ընկերութեան համար և ապա ի դիմաց երկսեռ վարժարանաց բոլոր պաշտօնէից և ուսանողաց երախտագիտութիւն յայտնեց առ հիմնադիրս Աւքանաղեան Ընկերութեան և առ օժանդակս իւր, զի յիշեալ Ընկերութիւն սկսած է այժմէն տարուէ տարի 150 ոսկւոյ մօտ գումար մը տալ ի նը-պաստ վարժարանաց ծախուց։ ի վերջոյ ատենաբանն քաջալերեց զհամայն Ֆօքշանցի հայս, որպէս զի միահամուռ ձեռք ձեռքի և սիրտ սրտի տալով Ջանան Ռումանիոյ Հայոց գլխաւոր քաղաքն ընել զինքն, որու վարժարանաց լուսոյ շառաւիղներն, ի շնորհս նոյն Ընկերութեան յարատեւ ջանից, օր ըստ օրէ պիտի ընդարձակին։ այս եղանակաւ տեղւոյս Հայերն ոչ թէ միայն իւրեանց անհատական պարտաւորութիւնը կատարած կ'ըլլան, այլ նաեւ առ ազգն ունեցած նուիրական պարտուց բաժինին ալ վճարած կը լինին։

Հանդէսն աւարտեցաւ երգերով և քահանայից օրհնութեամբք։

* * *

Այսօր եւս կատարուեցաւ Հափխիմեանց տօնախմբութիւնը սովորականէն աւելի շքեղութեամբ։

Մի քանի օր յառաջ արդէն եկեղեցւոյ երաժիշտը պատարագի երգեցողութիւններ սորվեցուցած էր երկսեռ ուսանողաց, որոց համար վարժարանէն դրասեղաններ փոխադրուեցան եկեղեցւոյ վերնատունը (կանանց տեղ)։ Ցեռ կատարման տօնախմբութեան նախատակ կուսանաց, սկսաւ պատարագի արարողութիւն, որոյ մէջ «Խորհուրդ խորին»էն սկսեալ ցվերջ երկսեռ ուսանողք երգեցին և մանաւանդ ուսանողուհիքն, որք առաջնորդութեամբ երաժշտին, գիտես թէ պահ մը հրեշտակաց հետ մրցիլ կամէին «Սուրբ, Սուրբ, Սուրբ, Տէր զօրութեանց» ասելու ատեն։ պատարագիչ քահանայն տեսնելով երգեցիկ մանկանց 40էն աւելի բաղմութիւն մը, կը փափաքէր աւելի երկարցնել արարողութիւնը Տիրոջ սեղանին առջեւ։ Այսպէս ահա Ռումանիոյ Ֆօքշան քաղաքի Ս. Աստուածածին եկեղեցւոյն մէջ փառաւոր հանդիսիւ տօնուեցաւ Հափխիմեանց յիշատակն, որ ջերմապէս յարգուեցաւ նաեւ, իւրեանց անուան նուիրեալ, օրիորդաց վարժարանին մէջ։

Ցաւարտ եկեղեցւոյն պատարագիչ քահանայն հանդիսապէս թափորին դըլուխը անցած՝ «Անձինք նուիրեալք սիրոյն Քրիստոսի» երգելով գնացին ի վարժարան, ուր արդէն երկսեռ բաղմութիւնը կը խնդէր։ Նախ ջրօրհնութեան արարողութիւնն կատարուելէ ետքն ապէզարդ քահանայն այդ օրհնեալ ջրէն ոսկեց վարժարանի չորս պատերուն և դրան վրայ ի յարատեւ դոյութիւն, և ապա բաղմութեամբ կարգալով անցան օրիորդաց վարժարանն, ուր մի և նոյն արարողութիւն կատարուելէն յետոյ ազգային երգոց ընդմիջմամբ ատենաբանութիւնք տեղի ունեցան։ Նախ ռումանական լեզուաւ խօսեցաւ Մեծ. տեար Ֆէրհատեան, որ Ընկերութեան նիւթական վիճակին և այլ հանգամանաց վրայ տեղեկութիւններ տալէ ետքը յորդորեց զունկընդիրս չլինել անտարբեր ի մասին եկեղեցւոյ պայծառութեան և դպրոցի յառաջադիմութեան, զի այդ երկու տարբերութենէն զատ հայ ազգը բան մը չունի, և այս իմաստով Ֆօքշանի Հայոց ուշադրութիւնն հրաւիրեց ընկերութեան վրայ, որպէս զի իւրաքանչիւր ոք զիւր պարտքն սիրայօժար վճարէ և կարելի եղածին չափ օգնէ անոր զարգացման, այր իսկական նպատակն է վարժարանաց ուսման ծրագիրն ընդարձակել ի պահպանութիւն իւրեանց ազգային գոյութեան։

Նոյնպէս խօսեցաւ վարժարանի հայերէն լեզուի ուսուցչին, որ նախ զիրենք շնորհաւորելով խնդակցութիւն յայտնեց ընկերութեան համար և ապա ի դիմաց երկսեռ վարժարանաց բոլոր պաշտօնէից և ուսանողաց երախտագիտութիւն յայտնեց առ հիմնադիրս Աւքանաղեան Ընկերութեան և առ օժանդակս իւր, զի յիշեալ Ընկերութիւն սկսած է այժմէն տարուէ տարի 150 ոսկւոյ մօտ գումար մը տալ ի նը-պաստ վարժարանաց ծախուց։ ի վերջոյ ատենաբանն քաջալերեց զհամայն Ֆօքշանցի հայս, որպէս զի միահամուռ ձեռք ձեռքի և սիրտ սրտի տալով Ջանան Ռումանիոյ Հայոց գլխաւոր քաղաքն ընել զինքն, որու վարժարանաց լուսոյ շառաւիղներն, ի շնորհս նոյն Ընկերութեան յարատեւ ջանից, օր ըստ օրէ պիտի ընդարձակին։ այս եղանակաւ տեղւոյս Հայերն ոչ թէ միայն իւրեանց անհատական պարտաւորութիւնը կատարած կ'ըլլան, այլ նաեւ առ ազգն ունեցած նուիրական պարտուց բաժինին ալ վճարած կը լինին։

Հանդէսն աւարտեցաւ երգերով և քահանայից օրհնութեամբք։

* * *

Այսօր եւս կատարուեցաւ Հափխիմեանց տօնախմբութիւնը սովորականէն աւելի շքեղութեամբ։

Մի քանի օր յառաջ արդէն եկեղեցւոյ երաժիշտը պատարագի երգեցողութիւններ սորվեցուցած էր երկսեռ ուսանողաց, որոց համար վարժարանէն դրասեղաններ փոխադրուեցան եկեղեցւոյ վերնատունը (կանանց տեղ)։ Ցեռ կատարման տօնախմբութեան նախատակ կուսանաց, սկսաւ պատարագի արարողութիւն, որոյ մէջ «Խորհուրդ խորին»էն սկսեալ ցվերջ երկսեռ ուսանողք երգեցին և մանաւանդ ուսանողուհիքն, որք առաջնորդութեամբ երաժշտին, գիտես թէ պահ մը հրեշտակաց հետ մրցիլ կամէին «Սուրբ, Սուրբ, Սուրբ, Տէր զօրութեանց» ասելու ատեն։ պատարագիչ քահանայն տեսնելով երգեցիկ մանկանց 40էն աւելի բաղմութիւն մը, կը փափաքէր աւելի երկարցնել արարողութիւնը Տիրոջ սեղանին առջեւ։ Այսպէս ահա Ռումանիոյ Ֆօքշան քաղաքի Ս. Աստուածածին եկեղեցւոյն մէջ փառաւոր հանդիսիւ տօնուեցաւ Հափխիմեանց յիշատակն, որ ջերմապէս յարգուեցաւ նաեւ, իւրեանց անուան նուիրեալ, օրիորդաց վարժարանին մէջ։

Ցաւարտ եկեղեցւոյն պատարագիչ քահանայն հանդիսապէս թափորին դըլուխը անցած՝ «Անձինք նուիրեալք սիրոյն Քրիստոսի» երգելով գնացին ի վարժարան, ուր արդէն երկսեռ բաղմութիւնը կը խնդէր։ Նախ ջրօրհնութեան արարողութիւնն կատարուելէ ետքն ապէզարդ քահանայն այդ օրհնեալ ջրէն ոսկեց վարժարանի չորս պատերուն և դրան վրայ ի յարատեւ դոյութիւն, և ապա բաղմութեամբ կարգալով անցան օրիորդաց վարժարանն, ուր մի և նոյն արարողութիւն կատարուելէն յետոյ ազգային երգոց ընդմիջմամբ ատենաբանութիւնք տեղի ունեցան։ Նախ ռումանական լեզուաւ խօսեցաւ Մեծ. տեար Ֆէրհատեան, որ Ընկերութեան նիւթական վիճակին և այլ հանգամանաց վրայ տեղեկութիւններ տալէ ետքը յորդորեց զունկընդիրս չլինել անտարբեր ի մասին եկեղեցւոյ պայծառութեան և դպրոցի յառաջադիմութեան, զի այդ երկու տարբերութենէն զատ հայ ազգը բան մը չունի, և այս իմաստով Ֆօքշանի Հայոց ուշադրութիւնն հրաւիրեց ընկերութեան վրայ, որպէս զի իւրաքանչիւր ոք զիւր պարտքն սիրայօժար վճարէ և կարելի եղածին չափ օգնէ անոր զարգացման, այր իսկական նպատակն է վարժարանաց ուսման ծրագիրն ընդարձակել ի պահպանութիւն իւրեանց ազգային գոյութեան։

Նոյնպէս խօսեցաւ վարժարանի հայերէն լեզուի ուսուցչին, որ նախ զիրենք շնորհաւորելով խնդակցութիւն յայտնեց ընկերութեան համար և ապա ի դիմաց երկսեռ վարժարանաց բոլոր պաշտօնէից և ուսանողաց երախտագիտութիւն յայտնեց առ հիմնադիրս Աւքանաղեան Ընկերութեան և առ օժանդակս իւր, զի յիշեալ Ընկերութիւն սկսած է այժմէն տարուէ տարի 150 ոսկւոյ մօտ գումար մը տալ ի նը-պաստ վարժարանաց ծախուց։ ի վերջոյ ատենաբանն քաջալերեց զհամայն Ֆօքշանցի հայս, որպէս զի միահամուռ ձեռք ձեռքի և սիրտ սրտի տալով Ջանան Ռումանիոյ Հայոց գլխաւոր քաղաքն ընել զինքն, որու վարժարանաց լուսոյ շառաւիղներն, ի շնորհս նոյն Ընկերութեան յարատեւ ջանից, օր ըստ օրէ պիտի ընդարձակին։ այս եղանակաւ տեղւոյս Հայերն ոչ թէ միայն իւրեանց անհատական պարտաւորութիւնը կատարած կ'ըլլան, այլ նաեւ առ ազգն ունեցած նուիրական պարտուց բաժինին ալ վճարած կը լինին։

Հանդէսն աւարտեցաւ երգերով և քահանայից օրհնութեամբք։

* * *

Քանի օրէ ի վեր մի քանի պանդուխտ Հայեր եկած են այս կողմերը գործ գտնել աշխատելու համար։ այդ տարաբաղդներուն վրայ ակնարկ նետող հայ մը չկրնար կարեկցութեան ոգւով չլեցուիլ, երբ կը տեսնէ զիրենք վրան գլխնին խեղճ ու կրակ, ձեռքերնին ծոցերնին դրած, վիզ ծուռ, փորերնին քաղցած, դէմքերնին ժոգոյն, և մարմիններնին կմախ դարձած յուսահատաբար կը շրջին քաղաքիս փողոցներն։ մի օր ճանապարհին վրայ տեսայ զիրենք և բնական բերմամբ հարցուցի զիրենց վիճակէն։ այդ ողորմելիները ցաւօք սրտի պատմեցին ինձ թէ զղջայեր էին ի Ռումանիա դիմելնուն, և այժմ հոգւով չափ կը ցանկան հայրենիքնին վերադառնալ և հոն աշխատութեան ոռ և է եղանակաւ ապրիլ։ սակայն ամենամեծ անբաղդութիւնն այն է որ գտնել ճանապարհի ծախք մը ձեռք բերելու չափ գործ չեն գտներ աշխատիլ և ահա այս տխուր առիթովն ինձ ազդեցին, որպէս զի սոյն տողերն, իբրեւ ազդարարութիւն, գրեմ հրապարակաւ ի լսելիս այն գաւառացւոց, որոնք ի Ռումանիա դիմելու դիտաւորութիւն ունին դրամ չահելու ակնկալութեամբ։ դուքա պէտք է քաջ համոզուին որ վերջի զղջումն անօգուտ է և յետին չար քան զառաջին լինիլը փորձով կրնան տեսնել ի կրկնակի դժբաղդութիւն իւրեանց կացութեան։

Մ. Կ. ՄԻՐԱԽՈՐԵԱՆ

ՈՒԽՏԱԳՆԱՅՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

Ի ՄԻԱՒՈՐ Ս. ԿԱՐԱՊԵՏ

Ապրիլ 29 ին շաբաթ օր միջօրէին չորս ընկերներով ուղեւորեցանք ի Միաւոր Ս. Կարապետ Երիզայի հիւսիսային կողմի ճանապարհաւ։ եղանակը թէեւ գարուն, բայց այն ատենին հեղձուցիչ շոգութիւն մը կար որ կը յիշեցնէր ինձ Աղէնաց կլիման, հետեւաբար կը նեղէր զմեզ և կաթիլ կաթիլ քրտինք կը հոսեցնէր մեր մարմնոյ ծակոտիքներէն։

Հասանք Պօտիկ աղբիւրը — Վանայ վայ վայ թաղասին, պահ մը կանգ առինք, ընկերներս, լուացուելով ջուր խմելով զովցան, իսկ ես յատչակուած, հմայուած Պօտիկ աղբիւրի տարտուր յիշատակներով, կայնած պառաւ խեղճ հայ կնկան մը քով՝ իւր յօտար երկիր դանուող պանդուխտ որդւոյն վրայ արտասուաթոր երգած հեռաւեալ տողերուն կ'ունկնդրէի։

Ունքուրներդ կամար կապ էր թարթիչդ ոսկիչգարդ
Նայուածքիդ սիրտ չէր դիմանար աչքերդ կը մեռցնէ արդ
Գեղեցկութիւնդ քեզ վայելեր էր գոյնդ դարձեր էր վարդ
Տերեւներդ կանչըցեր է աղբիւրդ կաթ ու ջուր է։
Քանի որ քեզ չտեսնեմ դողդոջ ձեռուըներս
Սրտէս կրակ մը կը բռնայ կը լեցուի աչուըներս
Մարեցաւ աչքերուս լոյսը թափեցաւ ունքուըներս
Եկուր որդեակ հերիք է չատ ու չատ է իմ սէրս։

Հոս է որ Երիզայիք այր և կին, ծեր ու երիտասարդ կը բաժնուին պանդխտութեան գացող իրենց սիրելիներէն ու դառն արտասուքներ թափելով ադիոզրմ տեսարան մը կը ներկայացնեն, ու յետոյ քահանային «Տէր ողորմեա»էն անմիջապէս վերջ կ'անջատուին իրարմէ ակամայ, սրտո՛ւմ տխո՛ւր, ողջամբ վերադարձ բաղձալով։ Այս տեսարանը խեղճ գաւառացւոյն երկրորդ յուզարկաւորութեան հանդէսն է։

Զկայ զդայուն մարդ մը որ տեսնէ նեղդեհից այս մեկնման վայր ու չի վշտանար իւր սիրտը։ Պօտիկ աղբիւրը ցամքած էր։ բայց նա ալ այսօր կարծես կ'արտասուէ իւր արտասուահամ ջրոց հոսմամբ իւր բաղմաթիւ պանդուխտները։ Շարունակելով դիմերնիս հեռացանք քարաքէն։ չորս կողմերնիս տարածուած են ամնածաւալ արտեր, մարգեր, գոյնզգոյն ծաղիկներ, որոց ազակողմն է կերտուած արքունի վառօդարանը, վարի և վերի զօրանոցները, հիւանդանոցը, Վոռոնցեւ Նախնի հոյ աւանը և գործարանը։ իսկ ձախ կողմը զանազան ծառաստանաւոր գիւղեր։ Երկինք մառախլապատ է, քամին անշարժ, երկիրը տաք, սրտերնիս Ս. Կարապետի վանուց կապուած, կը քաշէ զմեզ կարծես ձգողական զօրութեամբ և մենք կը քայենք հետիոտն ամեն կողմերնիս դիտելով։ յոգնութիւն, նեղութիւն, տառապանք ոչինչ են կրօնական սիրոյ, ըզդացման և ճշմարիտ եռանդին առջեւ։ Հուսկ ապա մեկ ժամէն հասանք Խոքան և Մեէ։ թաղերէն Խաչեաչ թերքամարանց գիւղը, որոյ անունը եղած կը թուի ինձ համանուն բերքին արտածութենէն։ Եւ անցնելով իւր ընդարձակ պարտէզներուն մէջէն քսան վայրկեանէն ժամանեցինք Քեչէշ Գոչոյ կոչուած գիւղակը։ նստանք հանգուցեալ տէրտիրոջ ջրհորին քովիկը, ակրատ մը ըրինք ու ջուր խմեցինք։

Հոս ջրհորին քով կան երեք գրկաչափ հաստութեամբ հնադարեան երեք վանապատկան բարտիներ, որոց ճիւղերը ոչ ոք կարողացած է ցարդ կտրել աւանդութենէն վախնալով։ Հոս այժմ չկայ ոչ Ցէրտէր և ոչ ալ հայ ժողովուրդ, այլ միայն կան իրենց յիշատակները, — ու հին դերեզմանատան և պաշտելի եկեղեցվայրը Ս. Թորոս անուամբ որ ցարդ կը տօնուի Երիզայիներէ խուռներամ Մեծ Պահոց Ա. կիւրակէն, պաղպաղէ ոխոռ ռամկական յորջորջմամբ։ զի այդ օր ուխտաւորաց գլխաւոր ուտելիքն է պաղպաղէ — լուբիայի և կորկոտի ծեծուած խառնուրդէն գոյացած կերակուր մը։

Շեղեցանք քիչ մը Միաւոր Ս. Կարապետի վանուց ուղիէն, հասանք յիշեալ Ս. Թորոս ուխտը, համբուրեցինք ջերմեռանդութեամբ իւր աւերակ տաճարի բեկորներու բռածեռ քարակոյտերն, «Հայր մեր» մը ըսինք աղօթեցինք։ ապա մեկնեցանք արտերու թումբերու եզերքէն դէպի Միաւոր Ս. Կարապետ և հասանք քաղաքէն մինչ ցվանք ճիշդ երկու ժամէն։ Վանքը կը գտնուի Սրբնդոր (Ս. Գրիգոր) լերան շղթայ Աղտաղի ստորոտայ բարձունքին վրայ Եանղպաղ գեղի մեր միայնակ, զի իւր քովը բնաւ հայաբնակ գիւղ չկայ։

Վանուց դուրսի երկրեղեկայ դուռը կը նայի արեւելք։ բակին հիւսիսային կողմն է շինուած եկեղեցին, հարաւային կողմն ուխտաւորաց հովանոցը, սենեակն, ախոռը, մարգն։ արեւմուտքը, ոնտես տունը, մառանը։ Վանուց եկեղեցին փոքրիկ քարակերտ շէնք մ'է պարզ ճաշակով, յանձնուած Երիզայի սակրիչ արհեստաւորաց ինամից։ բաց ի եկեղեցիէն միւս բոլոր շէնքերը խարխուլ են և նորոգութեան կարօտ, ուստի զայս կէտ նոյն յարգելի արհեստաւորաց ուշադրութեան կը յանձնուի։ եկեղեցին բնաւ չունի՝ ո՛չ թուական, ոչ հնութիւն և ոչ ալ արձանագիր, միայն աւանդութիւն մը կ'ըսէ թէ Ս. Լուսաւորիչ երբ Կեսարիայէն Ս. Կարապետի մասունքը Ջրիով կը բերէր ի Հայս, երբ կուգայ կը հասնի Երիզայի Ջխթակ Հայրապետի մերձ ի Թիլն ուան Կաթողիկոսարանը, հոն խօսքի բռնուած պահուն Ջրին մասունքը վրան կը կորսուի։ կ'երթան, կը փնտռեն, կը նայեն որ Ջրին գացեր այժմեայ վանատեղին փաստ պառկեր է և մասունքին վրայ լոյս է ծագեր։ Ս. Լուսաւորիչ կ'ելլէ հոն կ'երթայ վանք մը անմիջապէս շինել կուտայ Մէսրոպ Ս. Կարապետ անուամբ և անոր մէջ կը դնէ Սրբոյն Կարապետի մի ոտքը որ ցարդ կը մնայ։ Այս աւանդութենէն կը հետեւի որ վանքն է չորրորդ դարու հիմնարկութիւն։ Բայց թէ քանի՞ անգամ նորոգուած է, ի՞նչ փոփոխութիւններ կրած ու օրեր տեսած է, ադանք հակառակ հետազօտութեանս անծանօթ մնացին ինձ։ Վանուց մէջ գտնուած անօթեց և այլոց ամենահնոյն ձաւոցի նուիրման թուականն է ՌՃՀԴ։ Վանքէն չորս քարընկէց հեռի է Լոյս աղբիւրը լերան նեղ կողքին վրայ։ այս երկուքին մէջ տեղն է Վանեցւոց և Եալընզպաղ գիւղի նախնի Հայոց գերեզմանատունն, իսպառ անթուական եւ անտապանագիր։ Վանքն այժմ փարթամ վիճակ մը չունի, կրուսած է իւր հրովարտակաւոր հարիւր քառասուն սոմառի չափ արտոյգք, հրովարտակ և ամեն ինչ։ Այժմ ունի միայն տասը սոմառնոց արտեր, կ'ապրի ասոր արդիւնքով, բարեպաշտ ուխտաւորաց նուէրներով և վանապետին ինքնաշխատութեամբ։ Այժմեայ վանապետն է Եալնզպաղցի Պօտիկեան Թորոս աղա անուն աշխարհական հրսկայ և կորիճ մարդն, որ ունի բազմաթիւ ընտանիք մը ու հիւրասէր բընաւորութիւն։

Ասկից վեց տարի առաջ վանապետն եղեր Աւետիկեան գերդաստանը վաթսուն տարիի չափ, ասոնցմէ առաջ ալ Հաղբատեանները։

Վանքը մատչելու տալու սովորութիւն չունի, վարժարանն այլ ինչ ալ չունի, այս տեսակետով իսպառ հեռացած է իւր կոչումէն։ Շաբաթ երեկոյ ժամը 11ին եկեղեցի գնացինք աղօթելու ուխտաւորաց հետ։ ըստ սովորականին լուսաւորուած էր Ս. Սեղանը, բայց չկար ժամասաց քահանայ։ ուստի ըստ խնդրանաց վանապետին աշխարհական ընթերցողը կատարեցին այդ պաշտօնը և աղօթեցին երեկոյու առաւօտ և ուխտերնին ըրին։ քահանայի չգոյութիւնն գդալի էր։ յոյժ։ արդեօք լաւ չլինի՞ որ քաղաքին Ազգային Առաջնորդարանը անօրինութեամբ մը ամեն շաբաթ և կիրակի օրեր մօտակայ տեղերէն շրջանաւ քահանայ որոշէ այս տեսակ կարօտ տեղեր աղօթելու համար, որով մեկ կողմէն քահանայական պիտանաւորութեան նախանձախնդիր եղած կը լինի, իսկ միւս կողմէն զուխտաւորսն մխիթարած։ Վանքի մէջ երբ վարժարան չկայ, զԱստուած փառաբանող և աղքին համար աղօթող քահանայ չկայ, ալ ի՞նչպէս կարելի է ժողովուրդին սիրտը գրաւնել ի նա և վանք անուանել զայն։ այս պարագայ Ազգ. Առաջնորդարանին եկեղեցեաց խորին ուշադրութեանը կը յանձնուի։

Վանուց դուրսիդին փոքրիկ զբօսավայր մ'ալ կայ մարգապատ, լի տանձենի, ծիրանի, ուռենի, բարտի, թթենի, կեռասենի և սալորենի ծառերով։ հոս նստող զուարճացող ուխտաւորաց առջեւ կը պարզուին երիզայի դաշտին կէսը, Թիլն ուանի այգեստանք, Կամախի, Ճբլելիի կիրճերն և ընձուրի հարատ լերանց գագաթները։ տեսարանն է սիրուն, հրապուրիչ և մեկամտոնտ։ Ասա եւս բաւական զբօսնելէ վերջ երբ ամեն ոք իւր ուխտն ըրաւ, ճաշերնիս ընելէ վերջ յաջորդ օր կիրակի ժամ 8 ին հրաժեշտ տալով վանուց եկեղեցւոյն, նը-ուիրական հողին և ջուրին, վանապետին, տան-պետին, մեկնեցանք քաղաք և այս անգամ անցնելով Վարդան շահ, Զուքուր գուլի, Սարը կէօլ, Փունդրալի քուլի գիւղերուն մէջէն հասանք յերեկոյ լաւ տպաւորութեան տակ։

Երզնկա Կ. Տ. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ

ՄԱՍԻ ՃՇՄԱՐԻՏ ՀԻԼԹ

LIEBIG

ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԱԾ Ի ՖԼԷՅՇ-ՊԷՆՏՈՍ

Որ 1867էն ի վեր արժանացած է Միջազգային ամեն ցուցահանդէսներու մէջ ամենէն բարձրագոյն վարձատրութեանց, Լեռ գիրութիւն և խնայողութիւն, Վայրկենական պատրաստութիւն ազանակի, և տպուրի, համեմի, բանջարեղենաց համար բարեխառնելու գերբնտիր միջոց։

Հիւանդաց և ապաքինելոց հատար կազդուրիչ գեղ։

Պահանջել կապոյտ մէջտեղ ստորագրութիւնը Liebig նով։ 236

Մեծաքանակ կը ծախուի գործակատարաց քով, ԵԷՆՆԻ ՔՈԼԼԷ և ընկ. Կ. Պոլիս, Թրմարէթ խան, թիւ 4։ Կը ծախուի նաև ուտելեաց վաճառականներու, դեղավաճառաց, նպարավաճառներու քով և այլն

ՍԳՈՐԻ ՄՕՌԻՒ ՉԿԱՆ ՕՇԱՌԱԿ

Կ. Պոլիս, 25 սեպտեմբեր 1889

Պարոնայք Ազգ. և Պատն,

Յորմէ հետէ սկսած եմ գործածել ձեր Ազգի Ոչաղաղը, միշտ լաւ արդիւնքներ ունեցայ մանկանց խուլության և անարիւնութեան հիւանդութեանց քանի մը դեպքերու մէջ։

Իմ կարծիքս է թէ այս հանգոյ և յաջող պատրաստութիւնը մշտ նախամեծար համարուելու է Մորու ձկան իւղէն և կը յանձնարարեմ զայն։

ՏՐ. Ա. ԱՆՏՐԷԱՏԷՍ
Նախկին բժիշկ Օսմանեան բանակին

ԻԼԱՆ

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻՑ

Շիրքէթի Խայրիէ վարօր իսկէլելէր ի-չին ուզունլուզու

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

69

ՆՈՐԹՀ ՊՐԻԹԻՇ ԵՒ ՄԷՐԻՔԷԱՆ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 6,243,127
ՀԱՍՈՅԹ 1887 ՏԱՐԻՈՅ 1,932,350

ՆՈՐԹՀԲԸՆ ԷՇՈՒՐԸ ՆՍ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 3,421,200
ՀԱՍՈՅԹ 1887 ՏԱՐԻՈՅ 946,800

Ընկերութիւնքս Պոլսոյ մէջ ունեցած Միացեալ Գործակալութեան միջոցաւ հրդեհի դէմ ամէն կարգի վտանգաւոր ապահովագրութիւններ ի գործ կը դնեն չափաւոր գնով, և իրենց ցոյց տուած ղրամական երաշխաւորութեամբ մեծ գումարներ ապահովագրողաց կրնան վճարեալ վիրէնք ներկայացնել. նաև իբր ապացոյց իրենց հաստատութեան, միայն հրդեհի ճիւղին համար մինչեւ ցարդ տուժած վնասին 15,000,000 Անգլիական Ոսկին կ'անցնի։

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՐԻԹԱՅՄ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի, 500,000 — ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ Անգլ. Ոսկի 102,345

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ շոգենաւուց և առագաստանաւուց մէջի ապրանքներն և գրամածրարներն խիստ օգտակար պայմանաւ։ Գնոց և այլոց վրայ տեղեկութիւն առնուլ ուզողք կը հրաւիրուին դիմել Ղալաթիա Գօմիսիոն խանի անկի նն երկաթէ կամրջին վրայ նայող սենեակն, առ ԳԱՌՆԻԿ Յ. ՍԵՐՈԲԵԱՆ Գործակալ կամ Պոլսոյ վերջիչեալ երեք Ընկերութեանց

ՆՈՒՊԻԱԿԱՆ ՆԵՐԿ

Խիստ յարմար է ներկելու համար կոշիկներն որք առաջին անգամն կը փայլին, առանց խոզանակելու պէտք ունենալու։ Այս փայլն, որ Նուբիական պայծառութիւն մ'ունի, ամբողջ շաբաթ մը կը տեւէ։ Կոշիկներն անթափանցելի կ'ընէ ջուրի և խոնաւութեան։ Տիզոր կամ ուրիշ աղտեղութիւններ գիւրաւ կը վերցուին թրջած լաթով մը, առանց փոխելու ներկին փայլը կամ գոյնը։

Այս ներկը կը յարմարի ոտանց և կոնանց ամէն տեսակ կոշիկներու։ Կաշիէի և գործածել զայն նորոգելու համար ճամբորդութեան կաշեանոտակները։

Գործածման եղանակ. Ներկելի առարկան խնամով սրբել, այնպէս որ հին ներկին հետք չմնայ։ Ապա փայլուն հեղուկին քսել. կամ՝ սպունգի կտորով մը կամ՝ վրձնով։ Թրջուած մակերեսին ներքին կը չորնայ։

Զգուշանալ կեղծերէն։

Ընդհանուր կեղծարարներէ է ԷՍՄՈՒՆԴ ԳԱՐՈՒԱՆԱՆ, Անգլիական Ընդհանուր մեծերանոց, Ալիվատա, Պահականոցին քով, կայսրան Ղալաթիա-Հեշլեի Թրամուէյից, թիւ 95 և 97, Ղալաթիա։ 78

EMULSION SCOTT

(ՍԿՕՏԻ ՕՀԼԵՐԸՆԿ)

ՄՈՐԻՒ ՁԿԵՆ ՂՈՒՏ ԻՒՂ

Իբոֆոսֆիդ պը լով Ֆ սոդայով

Պատրաստեալ ձեռամբ ՍԿՕՏԻ և ՊՕՌԻՆԻ,
ի Նիւ-Եորք։

Կաթին չափ անորժահամ է
Մորիւ ձկան հուտ իւղի բոլոր յատկութիւններէն զատ,
իբոֆոսֆիդներու յատկութիւններն ալ ունի
Կը բուժէ թոքախտը
Կը բուժէ անարիւնութիւնը
Կը բուժէ խոյլերը
Կը բուժէ հաղը, ցրտառութիւնները
Կը բուժէ ընդհանուր տկարութիւնը
Կը բուժէ մանկանց ճոզածութիւնը

Բժիշկներէն ընդունուած է, անորժ համ ու հոտ ունի, դիւրամարս է, և ամենէն փափուկ ստամոքսները կը տանին զայն.

Կը վաճառուի գլխաւոր դեղավաճառաց և դեղագործաց քով։

Գործակատարք ի Կ. Պոլիս. ՀԱՄԱՄԻՐ ԵՒ ՀԻՐՋԻՎ. 443

1240

NÉVRALGIES

Pilules du Docteur Moussette

Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE calment et guérissent les *Névralgies* les plus rebelles, la *Migraine*, la *Gastralgie*, la *Sciatique*, les *Affections rhumatismales* aiguës et douloureuses ayant résisté à tous les autres remèdes.

Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE doivent être prises aux repas. Le premier jour on prendra 3 pilules : une le matin, une au déjeûner et une le soir au dîner. Si on n'a pas éprouvé de soulagement, on prendra quatre Pilules le second jour, deux le matin, une au déjeûner, et une au dîner. Il ne faut pas en prendre plus de quatre par jour.

Exiger les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, *de* PARIS, *que l'on peut se procurer chez les Droguistes et les Pharmaciens.*

ՅՕԴԱՑԱՒԻԸ ԵՒ ՄԻԶԱՆՑՔԻ ՔԱՐԸ

ԶԵՆ ԿՐՆԱՐ ԲՈՒԺԻԼ ԱՌԱՆՑ ԼԻԹԻՆԻ

Շ. ԸԼ ԲԼԷՏԷԼԻ հատաւոր Սել ՊԸ ԼԻԹԻՆները, փոքրաքանակ առնուելով, քիչ ժամանակի մէջ կ'անհետացնեն միզանցքին մէջ գտնուող ալաքը և քարը։ Այս երեւոյթով կը բացատրուի իրենց ազդեցութիւնն ընդդէմ վերու նշանակեալ հիւանդութեանց։ 445

ԼԸ ԲԼԻՏՐԻԷԼ և ԸՆԿ. LE PERDRIEL & Cie. Ի ԲՈՐԻՕ և Դեղագործաց մէջ։

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻՅԼԻ

ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԵԱՆ ՑՈՒՑԱԿ

1889 Յունիս 4 Կիւրակի օրէն սկսեալ մինչև յետոյ մնացորդաց

(Բացի կիրակի օրերէն) Եւրոպայեան եղեռէն կամաւորք ՀԷՆԵՍ շրջենաւոյ Եր-Թե-Եկ-Ռիւն-ի

ժ. ր.

11 — Լենինգ. Մեզարպ. Պէյրութ. Թարպ. Լենինգ. Պոռնմ. Ր. Հիսար (Ամենաշատերուն շոգենաւին հետ պիտի հաղորդակցի) 19
11 45 Ր. Ա. Գալաց Լենինգ. Մեզպ. Պէյրութ. Թարպ. Լենինգ. Պոյտրը. Ր. Հիսար (Ամենի շոգ. հետ պիտի հաղորդակցի) 32
12 15 Պէյ. Թարպ. Պէյդզ. մինչեւ Գանտիլի Պանտիլ շոգ. հետ պիտի հաղորդակցի. Ուրբաթի օրերը մինչեւ Իւսիւտար) 17
12 45 Լենինգ. Մեզպ. Պէյ. Թարպ. Պէյդզ Բաշպ. Լենինգ. Մարկ. Ր. Հիսար Պէպէք [Պէպէքի շոգ. հետ պիտի հաղորդակցի բացի ուրբաթէ] 21
1 — Լենինգ. Մեզարպ. Թէյրիւբ. Թարպ. Լենինգ. (Վոսփորէն եկող շոգ. թի հետ պիտի հաղորդակցի. Ուրբաթի օրերը Մարկ. Մերկէն Ր. Հիսար Պէպէք եւս 18
2 — Ր. Ա. Գալաց Մեզարպ Պէյրութ. Թարպ. Պէյդզ և Ասիական եղեռերը գտնուած մինչեւ Գուզի. բոլոր նուամամտոյցները և Գաց. (Ուրբաթի օրերը 1 45 թ Մեզարպուրնուէն պիտի եկան 28
2 45 Լենինգ. Մեզպ. Պէյ. Թարպ. Լենինգ. Մարկ. Մերկ. Պոյտ. Ր. Հիսար. Պէպէք (Ամեն. շոգենաւին հետ պիտի հաղորդակցի. Ուրբաթի օրերը Ամեն. Գուր. Օրթ. Պէշիկ։ պիտի հասնիցեն) 34
4 15 Լենինգ. Մեզպ. Պէյրիւբ. Թարպ. Լենինգ. Մարկ. Մերկ. Պոյտ. Ր. Հիսար Պէպէք Ամեն. Գուր. Օրթ. Պէշիկ 18
5 45 Լենինգ. Մեզպ. Պէյ. Թարպ. Լենինգ. Մարկ. Մերկ. Պոյտ. Ր. Հիսար Պէպէք Ամեն. Գուր. Օրթ. Պէշիկ 21
7 — Լենինգ. Մեզպ. Պէյրիւբ. Թարպ. Պէյդզ Բաշպ. Լենինգ. Մարկ. Գանտրմ. Ր. Ա. Հիսար Գանտիլ. Ամեն. Զենկ. Պէյլեր Օրթաք. Գուզ. Պէշիկ. Իւսկ. 25
8 15 Ր. Գալաց Լենինգ. Մեզարպուս. Պէյ. Թարպ. Լենինգ. Մարկ. Ր. Հիսար Պէպէք Ամեն. Գուրուզ. Օրթ. Պէշիկ 17
10 — Մեզարպ. Պէյ. Թարպ. Լենինգ. Մարկ. Ր. Հիսար Ամեն. Օրթաք. Պէշ. 33

Ամենաարագագոյն կամաւորք ՀԷՆԵՍ շրջենաւոյ

11 — Պէպէք Ամեն. Գուրուզ. Օրթ. Պէշիկ. 33
11 5 Լենինգ. Մարկ. Պոյտ. Ր. Հիսար Պէպէք Ամեն. Գուրուզ. Օրթ. Պէշիկ. 22
11 30 Պէպէք Ամեն. Գուր. Օրթ. Պէշիկ — 22
11 50 Ր. Հիսար Պէպէք Ամեն. Գուր. Օրթ. Պէշիկ. 6
12 30 Ամեն. Գուրուզ. Օրթ. Պէշիկ. 25
12 50 Ր. Հիսար Պէպէք Ամեն. Գուրզ Օրթ. Պէշիկ։ 33
1 30 Ամեն. Գուրզ. Օրթ. Պէշիկ. 23
2 10 Պէպէք Ամեն. Գուր. Օրթ. Պէշիկ. Գաց. 22
3 — Ամեն. Գուր. Օրթ. Պէշիկ. 6
3 45 Պէպէք Ամեն. Գուրուզ. Օրթաք. Պէշիկ։ Գաց (Ուրբաթի օրերը Գաց. չի հանդիպիր) 23
4 30 Պէպէք Ամեն. Գուր. Օրթ. Պէշիկ. 33
10 50 Հիսարէն ուղղակի կամաւոր 6
11 20 Պէպէքէն ուղղակի կամաւոր (բացի ուրբ.) 25

Ասիական եղեռէն կամաւորք ՀԷՆԵՍ շրջենաւ.

11 — Վանիկ. Զենկ. Պէյ. Գուզ. Պէշիկ. 28
11 20 Պէյրօզ Բաշպ. Զուպ. Գանդ. Ա. Հիսար Գանտ. (Գանտ. պիտի հղրդ.) 23
11 55 Պէպէք Գանտ. Վանիկ. Զենկ. Պէյ. Գուզկ. Պէշիկթաշ 34
12 35 Պէյրօզ Բաշպ. Զուպ. Գանդ. Ա. Հիսար Գանտ. [Գանտ. պիտի հղրդ. Ուրբաթի օրերը Վան. Զենկ. Պէյ. Գուզկ. Իւսկիւտար 17
1 15 Գանտ. Վանիկ. Զենկիլ. Պէյլեր. Գուզ. Իւսկ. (Բացի ուրբաթէ) 19
2 10 Գանտ. Վանիկ. Զենկիլ. Պէյլերպ. Գուզկ (Բացի ուրբաթէ) 32
2 45 Պէյդ. Բաշպ. Զուպ. Գանդ. Ա. Հիսար Գանտրմ. Վանիկ. Զենկ. Պէյլ. Գուզկ Գաց (Ուրբաթի օրերը 1 45ին Մեզարպուրնուէն) 28
4 — Գանտ. Վան. Զենկ. Պէյլ. Գուզկ. Իւսկ. 17
4 15 Պէյդ. Բաշպ. Զուպ. Գանդ. Ա. Հիսար Գանտ. Վանիկ. Զենկ. Պէյլ. Գուզ. Պէշիկ. (Ուրբաթի օրերը մինչեւ 4 Մեր. Լենինգրադ Պէյրիւբ. Թարապիա եւս) 19
6 45 Մարկ. Ր. Ա. Հիսար Գանտ. Ամեն. Զենկ. Պէյլ. Օրթ. Գուզկ. Պէշիկ. Իւսկ. 6
9 15 Պէյրիւբ. Թարպ. Պէյդզ Բաշպ Զուպ. Գանդրմ Ա. Հիսար Գանտրմ. Վանիկ. Զենկիլ. Պէյլերպէյ Գուզկ. Իւսկ. 28
9 30 Գանտիլիէ ուղղակի կամուրջ (Բացի ուրբաթէ) 22
10 20 Գանտիլի Զենկիլքեզ 23
11 — Գանտիլիանէն ուղղակի կամուրջ (Բացի ուրբաթէ) 22

(Բացի կիրակի օրերէն) Եւրոպայեան եղեռէն կամաւորք ՀԷՆԵՍ շրջենաւոյ Եր-Թե-Եկ-Ռիւն-ի

12 — Պէյրիբ. Օրթ. Կուրբ. Ամեն. Բ. Հիսար Մարկ. Լենինգ. Թարպ. Պէյ. Մեզարպ. Բ. Ա. Գանգ. (Ուրբաթի օրերը Մեզարպ. Պէյդզ. եւս) 28
1 — Պէյրիբ. Օրթ. Գուր. Ամեն. Բ. Հիսար Պոյտ. Լենինգ. Թարպ. Պէյ. Մեզպ. Լենինգ. 34
2 — Գալաց. Իւսկ. Պէյրիբ. Գուզկ Օրթ. Պէյլեր Զենկիլ. Ամեն. Գանտի. Ա. Ամ Բ. Հիսար Գանտրմ. Մարկ. Լենինգ. Բաշպ. Պէյդ. Թարպ. Պէյ. Մեզ. Լենինմանալիլ 25
2 30 Պէշիկ. Օրթ. Գուր. Ամեն. Պէպէք Բ. Հիսար Մարկ. Լենինգ. Թարպ. Պէյդ. Մեզպ. Լենինմանալիլ 18
3 15 Պէշիկ. Գուզկ. Օրթ. Պէյլեր. Զենկիլ. Ամեն. Պէպէք 33
4 — Պէշիկ. Օրթ. Ամեն. Պէպէք Բ. Հիսար Պոյտ. Լենինգ. Թարպ. Պէյդ. Մեսար. Լենինմ. 21
5 — Իւսկ. Պէշիկ. Գուզկ. Օրթաք. Պէյլ. Զենկ. Ամեն. Գանտ. Ա. Ամ Բ. Հիսար Գանտ. Լենիկ. 6
6 — Դապպի. Պէշիկ. Օրթաք. Գուրուզ. Ամեն. Պէպէք. Բ. Հիսար Մարկ. Մերկ. Լենինգ. Պէյդ. Թարպ. Պէյ. Մեզր. Լենինմ. և Գանգներ 17
7 — Պէշիկ. Իւսկ. Գուզկ. Պէյլ. Զենկ. Ամեն. Գանտի. Ա. Ամ Բ. Հիսար Մարկ. Լենինգ. Պէյդզ. Թարպ. Պէյրիւբ. 28
8 30 Պէշիկ. Օրթ. Ամեն. Պէպ. Բ. Հիսար Մարկ. Լենինգ. Թարպ. Մեզարպ. Պէյ. 3
9 15 Պէշիկ. Օրթ. Գուրզ. Ամեն. Գանտի. Ա. Հիսար Գանտրմ Զուպ. Բաշպ. Պէյդ. Թարպ. Պէյ. Մեսարպ. Լենինմ. Ուրբաթի օրերը մինչեւ Մեզարպ. 21
10 — Լենինգ. Թարպ. Պէյրիբ. Մեզարպ. Լենինմ. [Բացի ուրբաթէ] 18
10 30 Բ. Հիսար Պոյտ. Մարկ. Լենինգ. Լենինգ. Թարպ. Պէյրիբաղչէ. Մեզարպ. Լենինմ. [Ուրբաթի օրերը Օրթաք. եւս] 32
11 10 Լենինգ. Թարպ. Պէյդ. Մեզպ Լենինմ. [Ուրբաթի օրերը Ամեն. Բ. Հիսար] 17
11 35 Պէպէք Բ. Հիսար Պոյտ. Մարկ. Լենինգ. 22

Կամաւորքէն Ասիական եղեռնեկոց շրջենաւոյ ժամերը

12 10 Ուղղակի Բ. Հիսար 33
1 — Ուղղակի Ամենաուտ գիւղ 28
1 30 Ուղղակի Պէպէք 22
3 10 Ուղղակի Պէպէք (Բացի ուրբաթէ) 23
9 55 Պէշիկ. Օրթ. Գուրուզ. Ամեն. Պէպ. Բ. Հիսար (Վոսփոր եկող շոգենաւին հետ պիտի հաղորդակցի) 6
10 35 Պէշիկ. Օրթ. Գուր. Ամենտ. Պէպէք (Բացի ուրբաթ օրը ժամ 10. 15 թ) 25
11 20 Գաց. Պէշիկ. Օրթ. Գուր. Ամեն. Պէպէք Բ. Հիսար. Պոյանքը. 28
11 40 Պէշիկ. Օրթ. Գուրուզ. Ամեն. Պէպէք [Բացի ուրբաթէ] 6
12 — Պէշիկ. Օրթ. Գուր. Ամենտ. 25

Կամաւորքի Ասիական եղեռէ եղեռնեկոց շրջենաւոյ ժամերը

12 40 Ուղղակի Գանտիլի [Բացի ուրբաթէ] 19
1 35 Ուղղակի Գանտիլի (Բացի ուրբաթէ) 32
1 15 Իւսկ. Գուզկ. Պէյլ. Զենկ. Վան. Ամեն. 6
2 35 Իւսկ. Գուզկ. Պէյլ. Զենկ. Վանիկ Գանտ. Ա. Հիսար Գանտ. Զուպպուզ. Բաշպ. Պէյդ. (Ուրբաթի օրերը ժ. 2ին Թարպ. Պէյրիւբ. Մեզարպ.) 19
3 20 Ուղղակի Գանտիլի 32
8 35 Իւսկ. Գուզկ. Պէյլեր. Զենկիլ. Վան. Գանտիլ. (Վոսփորէն եկող շոգ. հետ պիտի հաղորդակցի բացի ուրբաթէ) 22
9 25 Պէշիկթաշ. Գուզկունտ. Պէյլեր. Զենկիլ. Վանիկ. Գանտիլ. (Գալաց Գանիր գացող շոգենաւին հետ պիտի հաղորդակցի) 23
10 5 Գանտիլի Ա. Հիսար Գանտ. Զուպ. Բաշպ. Պէյդզ Թարպ. Մեզարպ. Գալաց Գանիր 19
10 40 Իւսկ. Գուզ. (Բացի ուրբաթէ) 22
10 45 Գաց. Պէշիկ. Գուզկ. Պէյլեր. Զենկիլ. Վան. Գանտ. Պէպէք (Ուրբաթի օրերը Իւսկ. (Գանտ. Վոսփորի շոգ. հետ պիտի հաղորդակցի) 34
11 20 Գանտիլ. Ա. Հիսար. Գանդրմ. Զուպ. Բաշպ. Պէյդզ Թարպ. Մեզարպ. Լենինմ. (Ուրբ. օրերը 11 25) 23
11 45 Գաց Պէշ. Գուզ. Պէյլ. Զենկ. Վանիկ. 33

Ուրբաթի օրերը կամուրջէն ժամ 3 30ին շոգենաւ մ'ելնելով Իւսկ. Գուզկ. Պէյլերպ. Զենկիլ. Վանիկ. Գանտ. Ա. Հիսար. Գանդրմա Զուպ. Բաշպ. Պէյդզ Թարպ. Պէյրի ք. Մեզարպ.

Ամեն ուրբաթ իրիկուն ժամ 10 45ին Մեզարպ, պուրնուէն շոգենաւ մ'ելնելով Պէյրիբ. Թարպ. Պէյդզ Բաշպ Զուպ. Գանդրմա Ա. Հիսար Գանտ. Վանիկ. Զենկիլ. Պէյլերպ. Գուզկունտաղ Իւսկ. Հանդիպելով կամուրջ.

Ամեն ուրբաթ իրիկուն ժամ 11ին Մեզարպուրնուէն շոգենաւ մ'ելնելով Պէյրիբ. Թարպ. Պէյդզ Լենինգ. Մարկ. Ր. Հիսար Ամեն. Օրթ. Պէշիկթաշ. Հանդիպելով կամուրջ.

ԻՄԻԿԻՒՏԱՐԵՐԹԵԼԵԿՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒՆԵՐ

Իսկիւտարէն	Կամաւորքէն	Կամաւորքէն	Իսկիւտար
11 —	— —	11 20	— —
11 30	6 15 Պէշիկ	12 —	6 15
12 — Պէշիկ	7 5	12 20	7 5
12 30	8 5 վոսփ.	12 50 Պէշիկ	8 15
1 —	8 20 Պէշիկ	1 15 վոսփ	9 5
1 30	9 —	2 —	9 50
2 — վոսփ.	9 30	2 — վոսփ	10 10 Պէշիկ
2 30	10 — Թէրպ.	2 15	10 30 Թէրպ
3 —	10 20 Պէշիկ	2 35 վոսփ.	10 40 Գ.
3 15 Թէրպ.	10 50	3 — Պէշիկ	11 —
3 45 Պէշիկ	11 — Գուզկ	3 45 Թէրպէօթ	11 20 Թէրպ.
4 35 վոսփ.	11 10 Թէրպ.	4 15	11 20
4 45 Թէրպ	11 20	5 — վոսփ.	11 50
5 30	11 40	5 15 Թէրպէօթ	11 55 Գ*
— —	12 5	5 35 Պէշիկ.	12 5
— —	— —	— —	

ԿԻՐԱԿԻ ԵՒ ՈՒՐԲԱԹ ՕՐԵՐ

Իսկիւտարէն	Կամաւորք	Կամաւորքէն	Իսկիւտար
11 —	6 15 Պէշիկ	11 20	— —
11 45	7 5	12 10	6 15
12 30 Պէշիկ	8 — **	12 40 Պէշիկ	7 5
1 15	8 20 Պէշիկ	1 15	8 15 ***
2 —	9 —	2 — վոսփ.	9 5
2 45	9 30	2 10	9 45
3 15 Թէրպէօթ	10 — Թէրպ.	2 45	10 10 Պէշիկ
3 20	10 10 Պէշիկ	3 — Պէշիկ	10 30 Թէրպ.
4 —	10 40	3 45 Թէրպէօթ	10 40
4 — Պէշիկ.	11 10	4 30	11 20
4 35 վոսփոր	11 10 Թէրպ	5 — վոսփ.	11 20 Թէրպ
4 45 Թէրպէօթ	11 40	5 15 Թէրպէօթ	11 40
5 25	12 5	5 35 Պէշիկ.	12 5

* Այս երթեւեկութիւն հրէից տօներուն, և շաբաթի օրերը Գուզկ. չպիտի հանդիպի։

** Բացի կիրակի օրերէն։

ՀԱՐԷՄ ԻՄԿԼՂԻՍԻ ԵՐԹԵՒԵԿՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒՆԵՐ

ԲԱՑ Ի ՈՒՐԲԱԹԻ ՕՐԵՐԷՆ

1 45 Հարէմէն Սալաճատ (բաց ի կիրակի օրերէն)	
4 30 » »	
10 40 » » (բաց ի կիրակի օրերէն)	
11 25 » » (Կիրակի օրը ժ. 10 45ին)	
1 20 Կամուրջէն Հարէմ Սալաճատ (բաց ի կիրակի օրերէն)	
4 Կամուրջէն Հարէմ անտի Սալաճատ	
10 10 Կամուրջէն Հարէմ անտի Սալաճատ (բաց ի կիրակի օրերէն)	
11 10 Կամուրջէն Հարէմ անտի Սալաճատ (Կիրակի օրերը ժ. 10 30 թ.)։	

ԻՄԻԿԻՒՏԱՐ ՍԻՐԲԷՃԻ ԻՄԿԼՂԻՍԻ ԵՒ ԳԱՊԱԹԱՇԻ ՄԻՋԵՒ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ ԵՐԹԵՒԵԿԻ ԺԱՄԵՐԸ

3 15 Իւսկիւտարէն Գապաթաշ Սիրքէճի
4 45 Իւսկիւտարէն Սիրքէճի
10 — Իւսկիւտարէն Սիրքէճի
11 10 » Գապաթաշ (Եէնի գիւղի շոգենաւին հետ կը հաղորդակցի)
3 45 Սիրքէճիէն Իւսկիւտար
5 15 Սիրքէճիէն Գապաթաշ Իւսկիւտար
10 30 Սիրքէճիէն Իւսկիւտար
11 20 Գապաթաշէն Իւսկիւտար

*** Միայն կիրակի օրերը Պէշիկթաշ.

» Այս երթեւեկութիւն կիրակի օրերը ժամ 6ին։

Շտեմ. —Օգը մեղապատ եղած տեղն, շոգենաւի ծխոցէն գոռնուած տեղը պիտի Ջոռն։ 181

VICHY

ՎԻՇԻ

Ֆրանսա (գաւառ Ալիէի)

ԿԱԼՈՒԱԾ ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ՊԵՏՈՒԹԵԱՆ

Վարչութիւն փարիզ, 8, Պուլվար Մոնմարթր

ՀԱՆԵՔԱՋՐՈՅ ԵՂԱՆԱԿ

PASTILLES DIGESTIVES.—Այս շաքարները Վիշիի մէջ պարունակուած են Ջերմուկներէն ելնող ալաղ, անորժահամ են և ապահով ոգարման մ'են դիւրամարսութեան դէմ։

SELS de VICHY pour BAINS.—Այն անձանց համար որք չեն կրնար Վիշի երթալ։ կեղծէն զգուշանալու համար, այնդեղերու և չիրերու վրայ պահանջել ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ դրոշմը։ Կը գտնուի Պոլսոյ բոլոր դեղագործաց քով։ 268

ՊԼԱՆՔԱՐԻ ԴԵՂԱՀԱՏՆԵՐ

BLANCARD

ԵՐԿԱԹԻ ԱՆԵՂԾ ԻՕՏԻՌՈՎ

PARIS Ընդունուած բարեկի բժշկական Ակադեմիային, Ֆրանսական պարտեզական Ֆոտիւիլ-ուն, եւ արտաքեալ բեղեռ. պարիզի Բիշ. ական Խորհրդոյն։ 1855 NEW-YORK 1855

Այս Դեղահատներն, որք իրար խառնած են Իօտին և երկաթին յատկութիւնները, մանաւանդ կը յարմարին այն բազմապան խօթութենանց որ յառաջ կուգան խոյլային սիրվիլիզ ացեցք, պալար ներ։ հիւանդութիւնք որոց դէմ անկարող են պայդ երկաթախառն ջուրերը, Դեղնութենէն, Սիրմարթախտութենէն, Դաշտանի հիւանդութենէ, Թոքախտ, Գաղղիական սիսիկ եւ։ Վերջապէս ամենապզտ դարման մ'են ստամոքսը գրգռելու և ուշային ու տկար խոտնուածները բարեփոխելու համար։

Ծ. Անմաքուր կաս խառն երկաթի իտիրէրը գրգռիչ ապարդիւն գեղմ է։ Իրր ապացոյց Պլանքարի Դեղահատերուն գուտութեան և գաւերախանութեան ալ տգէ է գտնուել մեր արծաթեայ կնիքն, այս ստորագրութիւնն և Union des Fabricants-ի դրոշմը։

Դեղագործ ի Բարիզ. Rue Bonaparte 40

Զգուշանալ կեղծերէն

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

ԼԻՎԷՐՊՈՒԼ և ՄԱՆՔԷՍԹԷՐ ՓՈՔՐ ԹՈՒՂ

ՀԱՆԳՍՏԵԱՆ

Անուանք	Թոնով	Անուանք	Թոնով
Գասկոնիա	4200	Սիֆ ինքս	3000
Ֆէրոս	4000	Սայրիս	3000
Օսմանլի	4000	Նէրթիս	3000
Սէսսոդրիս	3250	Բէրա	3000
Թիպոս	3250	Լուիզա	800
Մանտալա	3250	Ոլինտա	800
Մարիոթիս	3250	Սեսիլ	700

Մանրամասն ցուցակներ, Լիվերպուլէն ստացուելու ընդհանուր վաճառքով։

Դիմել առ Ժ. Վ. ՎԻԹՕԼ և ԸՆԿ.
Ուիթրոլ խան
ՃԷՑՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ.
1591 31, Ճէյմս Սդրիդ, Լիվերպուլ

Արտօնատէր Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՅ

ՆՈՒՊԻԱԿԱՆ ՆԵՐԿ

Խիստ յարմար է ներկելու համար կոշիկներն որք առաջին անգամն կը փայլին, առանց խոզանակելու պէտք ունենալու։ Այս փայլն, որ Նուբիական պայծառութիւն մ'ունի, ամբողջ շաբաթ մը կը տեւէ։ Կոշիկներն անթափանցելի կ'ընէ ջուրի և խոնաւութեան։ Տիզոր կամ ուրիշ աղտեղութիւններ գիւրաւ կը վերցուին թրջած լաթով մը, առանց փոխելու ներկին փայլը կամ գոյնը։

Այս ներկը կը յարմարի ոտանց և կոնանց ամէն տեսակ կոշիկներու։ Կաշիէի և գործածել զայն նորոգելու համար ճամբորդութեան կաշեանոտակները։

Գործածման եղանակ. Ներկելի առարկան խնամով սրբել, այնպէս որ հին ներկին հետք չմնայ։ Ապա փայլուն հեղուկին քսել. կամ՝ սպունգի կտորով մը կամ՝ վրձնով։ Թրջուած մակերեսին ներքին կը չորնայ։

Զգուշանալ կեղծերէն։

Ընդհանուր կեղծարարներէ է ԷՍՄՈՒՆԴ ԳԱՐՈՒԱՆԱՆ, Անգլիական Ընդհանուր մեծերանոց, Ալիվատա, Պահականոցին քով, կայսրան Ղալաթիա-Հեշլեի Թրամուէյից, թիւ 95 և 97, Ղալաթիա։ 78

ԱՌԱՋԻՆ ԶՈՒՅԳԱՓԵՏ, ՈՉ ԱՐԿԱՎ

DR LALOR'S PHOSPHODYNE OR VITAL ELIXIR. TRADE MARK

ՖՈՍՖՈՏԻՆ ՏՈՒԹՈՒՐ ԼԱԼՈՐԻ.—Վերջին դասն եւ հինգ տարուան մէջ ապացուցուած է թէ այս դեղը ՖՈՍՖՈՐԱԿԱՆ ՄԻԱԿ ԴԱՐՄԱՆն է որ մինչեւ ցարդ գտնուած է, կատարելապէս բուժելու համար ուղեղի հիւանդութիւններն, անդամալուծութիւն, քնաստութիւն, զառանցանք, առնական կորստութեան վաղահաս կորուստ, եւ առնական այժերու կորստէն յառաջ եկած ամէն գործարանական խանգարում։

Կը բուժէ դժուարամարսութիւնը, ջղային եւ արիւնի հիւանդութիւնները, լեարդի եւ երիկամի, հանդութիւններն, արեան շրջանի բոլոր խանգարումները. ընդհանուր հիւանդութիւնն եւ սպառումը. կը կասեցնէ կենսական այժերու ոռնեւ կորստ որ յառաջ եկած է ոռնեւ պատճառէ։

Ջղային տկարութեան եւ ասոր հետեւանաց մէջ այս դեղին ազդեցութիւնն անմիջական և մնայուն է։ Մկանոտ ոգիներու զգացումներն եւ տկանդութիւնները, լեարդի եւ երիկամի, սրտի եւ ուղեղի հիւանդութիւններ, անդամալուծութիւն, քնաստութիւն, զառանցանք, առնական կորստութեան վաղահաս կորուստ, եւ առնական այժերու կորստէն յառաջ եկած ամէն գործարանական խանգարում։

ՏՈՒԹՈՒՐ ԼԱԼՈՐԻ ՖՈՍՖՈՏԻՆԸ Ջղային հիւծ եւ ուղեղային զգայութիւն կ'ատեղծէ, արեան մէջ մուսանելով կենսական եղեկարական տարրը, ֆոսֆորն, որ ուղեղին կեղրոնական շշմարիտ գոյացութիւնն է։ Առնական կորովը կը կենդանացնէ մարդկային ամբողջ գրութեան մէջ, մարմնոյն եւ մտքին տարով հոժարկամ եւ սիրոյդ առողջութիւն մը, այնպէս որ կարելի է բոլոր պարտականութիւնները կատարել վստահութեամբ եւ գոհունակութեամբ։ Աւորժահամ է, կը զուէ եւ կը ճոխանէ արիւնն եւ նոր առուգութիւն մը կուտայ ուղեղին, ջղային գրութեան եւ մկանանց։ Իւր վերանորոգիչ ազդեցութիւնը կը տեսնուի գործածուած առաջին օրէն իսկ, ջղային գրութեան եւ ժամանակաւոր կորստէն նշանաւոր յուսալիսմբ եւ կորստեան եւ բարօրութեան զգացումն մը դէպ վարուութիւնն հիւանդը շատուց ի վեր կորուած էր։ Մարդոյութիւնը վերանորոգուած է։ Աւորժակը հրաշալի կերպով կ'ուեղեցոյ։ Ակաց պաշտօնը կանոնաւորապէս կը կատարուի։ Գունը կը լլինի հանդարտ եւ կազդուրի։ Դէմքը կ'սկսի լինալ, ջրմուռները կը դուռնարին, աչերը շողուն կը լլինին, մորքը